

PRIPOROČILA

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 11. septembra 2013

o doslednih obveznostih nediskriminacije ter metodologijah za izračun stroškov za spodbujanje konkurence in izboljšanje okolja za naložbe v širokopasovne povezave

(2013/466/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2002/21/ES z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva) ⁽¹⁾ ter zlasti člena 19(1) Direktive,

ob upoštevanju mnenja Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) in Odbora za komunikacije (COCOM),

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Za spodbujanje inovacij in povečanje produktivnosti, zaposlovanja in konkurenčnosti ter ustvarjanje gospodarske rasti in doseganje ciljev strategije Evropa 2020 je bistveno še naprej razvijati notranji trg EU za elektronska komunikacijska omrežja in storitve, zlasti z uvajanjem hitrih internetnih omrežij. Komisija, nacionalni regulativni organi (NRO) in BEREC prispevajo k razvoju notranjega trga za elektronske komunikacije z razvijanjem skupnih pristopov za skladno uporabo regulativnega okvira, opredeljenega z Direktivo 2002/21/ES (regulativni okvir).
- (2) Uporaba hitrih širokopasovnih povezav ima pomembno vlogo za naložbe, ustvarjanje delovnih mest in splošno oživitev gospodarstva Unije. Tako sta Komisija in Evropski svet postavila ambiciozne cilje glede uvajanja hitrih širokopasovnih povezav kot dela Evropske digitalne agende, ene od vodilnih pobud strategije Evropa 2020.
- (3) Eden od ključnih ciljev Evropske digitalne agende je uporaba dostopovnih omrežij naslednje generacije (omrežja NGA). Namen Evropske digitalne agende je podpreti velike naložbe, ki bodo potrebne v prihodnjih letih. Namen tega priporočila je spodbujanje učinkovitih naložb v novo in izboljšano infrastrukturo ter inovacij na tem področju ob istočasnem priznavanju potrebe po ohranjanju učinkovite konkurence, ki je pomembna

dolgoročna spodbuda za naložbe. To priporočilo si prizadeva (i) zagotoviti enake konkurenčne pogoje z uporabo strožjih pravil glede nediskriminacije; (ii) vzpostaviti predvidljive in stabilne regulirane veleprodajne cene dostopa do bakrenega omrežja, ter (iii) povečati gotovost glede razmer, ki bi morale privedi do neuvedbe reguliranih veleprodajnih cen za dostop do storitev omrežij NGA. Takšno povečanje pravne in regulativne predvidljivosti bi moralo dodatno prispevati k spodbujanju naložb, ki so kratkoročno in srednjeročno potrebne v prihodnosti.

- (4) Ustvarjanje regulativne predvidljivosti je bistvenega pomena za spodbujanje učinkovitih naložb v novo in izboljšano infrastrukturo ter inovacij na tem področju. Pomembno je, da se usklajen in stabilen regulativni pristop uporablja v daljšem obdobju, kar vlagateljem zagotavlja zaupanje, ki ga potrebujejo pri oblikovanju trajnostnih poslovnih načrtov. Da bi NRO zagotovili potrebno predvidljivost v daljšem obdobju, tj. obdobju, ki je daljše od življenjskega cikla posameznega pregleda trga, bi morali v ukrepih, ki uvajajo regulativne ukrepe v regulativnem okviru, čim bolj pojasniti, kako lahko predvidljive spremembe tržnih razmer vplivajo na zadevne ukrepe.
- (5) Med ocenjevanjem osnutka ukrepov, ki so bili Komisiji priglasi v skladu s členom 7 Direktive 2002/21/ES, se je zdelo, da v celotni Uniji še vedno obstajajo znatne neskladnosti pri uporabi obveznosti nediskriminacije v skladu s členom 10 ter obveznosti cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva v skladu s členom 13 Direktive 2002/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ za trg veleprodajnega dostopa do omrežne infrastrukture (trg 4) in trg veleprodajnega širokopasovnega dostopa (trg 5) iz Priporočila Komisije 2007/879/ES ⁽³⁾.

⁽¹⁾ UL L 108, 24.4.2002, str. 33.

⁽²⁾ Direktiva 2002/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih naprav ter o njihovem medomrežnem povezovanju (direktiva o dostopu) (UL L 108, 24.4.2002, str. 7).

⁽³⁾ Priporočilo Komisije 2007/879/ES z dne 17. decembra 2007 o upoštevnih trgih proizvodov in storitev v sektorju elektronskih komunikacij, ki so lahko predmet predhodnega urejanja v skladu z Direktivo 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (Priporočilo o upoštevnih trgih) (UL L 344, 28.12.2007, str. 65).

- (6) Regulativne obveznosti iz člena 10 Direktive 2002/19/ES se v Uniji še vedno zelo razlikujejo, celo tam, kjer so osnovni tržni problemi primerljivi. Medtem ko je v zadnjem času vse več NRO upoštevalo podrobnejšo uporabo splošne obveznosti nediskriminacije z uporabo ključnih kazalnikov uspešnosti in zagotovilo strogo enakovrednost dostopa, pa osnutki ukrepov, ki so bili v zvezi s tem priglasi Komisiji v skladu s členom 7 Direktive 2002/21/ES, kažejo velika razhajanja med pristopi NRO v zvezi s področjem uporabe, uporabo, spremljanjem skladnosti in izvrševanjem te obveznosti, zlasti glede izbranega modela enakovrednosti (če je bil sploh uporabljen).
- (7) Prav tako se v državah članicah Unije zelo razlikujejo regulativne obveznosti glede oblikovanja cen dostopa v skladu s členom 13 Direktive 2002/19/ES na trgih 4 in 5, čeprav takšne razlike niso utemeljene z osnovnimi razlikami v nacionalnih razmerah. V tem smislu Komisija v skladu s svojimi pooblastili iz člena 7 Direktive 2002/21/ES dosledno spodbuja NRO, da (i) uporabljajo ustrezne metode stroškovnega računovodstva in zagotavljajo skladno oblikovanje cen proizvodov dostopa v isti vrednostni verigi, s čimer varujejo načelo naložbene lestvice; (ii) uporabljajo načela ustreznega modela izračunavanja stroškov skladno za vse ustrezne vhodne podatke, ter (iii) priznajo pomembnost uporabe stroškov sodobnega učinkovitega omrežja za določanje cen dostopa.
- (8) Velike razlike med regulativnimi pristopi, ki so jih izbrali NRO v zvezi s temi ukrepi, ovirajo razvoj notranjega trga elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev ter s tem onemogočajo možne znatne socialne koristi za celotno gospodarstvo. Takšne razlike ustvarjajo regulativno negotovost in imajo za posledico odsotnost skladnega reguliranja dostopa, s čimer omejujejo možnosti za uresničevanje ekonomije obsega.
- (9) Če je bila na trgu 4 in/ali 5 ugotovljena pomembna tržna moč, bi bilo treba uvesti ustrezne ukrepe v skladu z načeli iz Direktive 2002/19/ES, zlasti člena 8(4) Direktive. Zato je treba ukrepe iz tega priporočila uporabljati v skladu z načeli iz direktiv 2002/21/ES in 2002/19/ES.
- (10) To priporočilo je skladno s Priporočilom Komisije 2010/572/EU⁽¹⁾ in izhaja iz smernic Komisije glede uporabe posebnih obveznosti v regulativnem okviru iz Priporočila 2010/572/EU. Na primer podrobneje določa, kdaj stroškovno naravnan veleprodajni dostop do širokopasovnih dostopovnih omrežij naslednje generacije morda ni potreben, kot je določeno v točki 36 Priporočila 2010/572/EU, ter določa scenarije, v katerih bi morali vzpostavljeni konkurenčni zaščitni ukrepi privedi do odmika NRO od splošnega načela stroškovno naravnane dostopa do omrežja NGA, kot je zapisano v točki 25 Priporočila 2010/572/EU. Zato bi bilo treba pri razlagi obeh priporočil upoštevati načela iz tega priporočila, zlasti tista iz uvodnih izjav 25 do 28, 49 in 50 ter točke 58.
- (11) Predmet tega priporočila so tudi zadeve, ki v Priporočilu 2010/572/EU niso obravnavane, na primer skladna uporaba člena 10 Direktive 2002/19/ES in skladen pristop k izračunavanju veleprodajnih cen dostopa do bakrenih omrežij.

UPORABA OBVEZNOSTI NEDISKRIMINACIJE

Zagotavljanje enakopravnosti dostopa

- (12) Ena od glavnih ovir za razvoj resnično enakih konkurenčnih pogojev za tiste, ki želijo imeti dostop do elektronskih komunikacijskih omrežij, je prednostna obravnava podrejenih podjetij v prodajni verigi, na primer maloprodajnih enot vertikalno povezanega operaterja s pomembno tržno močjo, prek cenovne in necenovne diskriminacije (na primer diskriminacije v zvezi s kakovostjo storitve, dostopom do informacij, taktiko zavlačevanja, pretiranimi zahtevami in strateško zasnovano bistvenih značilnosti proizvodov). V tem pogledu je zlasti težko odkriti in obravnavati necenovno diskriminatorno ravnanje le z uporabo splošne obveznosti nediskriminacije. Zato je pomembno zagotoviti dejansko enakopravnost dostopa z dosledno uporabo obveznosti nediskriminacije in uvajanjem uspešnih načinov za spremljanje in izvrševanje skladnosti.
- (13) V zvezi z obravnavo in preprečevanjem necenovnega diskriminatornega ravnanja je Komisija opazila precejšnje razlike v regulativnih pristopih, ki so jih izbrali NRO. Komisija meni, da je enakovrednost vložkov (EoI) načeloma najzanesljivejši način za doseganje uspešne zaščite pred diskriminacijo, ker bodo tisti, ki želijo dostop, lahko konkurirali podjetjem na koncu prodajne verige vertikalno povezanega operaterja s pomembno tržno močjo z uporabo popolnoma enakega niza reguliranih veleprodajnih proizvodov po enakih cenah in ob uporabi enakih transakcijskih postopkov. Poleg tega in za razliko od koncepta enakovrednosti učinka (EoO) je enakovrednost vložkov primernejša za doseganje preglednosti in obravnavanje problema asimetrije informacij.

⁽¹⁾ Priporočilo Komisije 2010/572/EU z dne 20. septembra 2010 o reguliranem dostopu do dostopovnih omrežij naslednje generacije (NGA) (UL L 251, 25.9.2010, str. 35).

- (14) V skladu s členom 8(4) Direktive 2002/19/ES morajo NRO zagotoviti, da regulativne obveznosti, naložene zaradi določitve operaterja kot operaterja s pomembno tržno močjo, temeljijo na naravi ugotovljenega problema in so sorazmerne v smislu člena 8(5) Direktive 2002/21/ES, zlasti člena 8(5)(b) Direktive. Zagotavljanje reguliranih veleprodajnih vložkov na osnovi EoI lahko povzroči višje stroške skladnosti kot manj stroge oblike obveznosti nediskriminacije zaradi potrebnih prilagoditev sistema. Poleg tega operater s pomembno tržno močjo ne bi mogel izkoriščati nekaterih vertikalnih sinergij, ker bi lahko sam uporabljal le iste veleprodajne proizvode, ki jih zagotavlja ali nudi svojim konkurentom. Vendar bi bilo treba te višje stroške skladnosti meriti glede na koristi živahnije konkurence navzdol po prodajni verigi.
- (15) S tega vidika je manj verjetno, da bi zahteve operaterju s pomembno tržno močjo glede zagotavljanja starejših bakrenih veleprodajnih vložkov v obstoječe sisteme na osnovi EoI ustvarile zadostne čiste koristi, ki bi prestale preskus sorazmernosti, zaradi višjih stroškov rekonstrukcije obstoječih podpornih sistemov za zagotavljanje in delovanje, potrebnih za usklajitev z EoI. Nasprotno pa bi zahteva operaterju s pomembno tržno močjo, da zagotovi veleprodajne vložke omrežij NGA, ki so v številnih primerih zagotovljeni v novih sistemih, na osnovi EoI lahko ustvarila zadostne čiste koristi in bi bila zato sorazmerna, ob upoštevanju primerjalno manjšega povečanja stroškov za zagotavljanje skladnosti na novo zgrajenih sistemov z EoI. Operater s pomembno tržno močjo bi moral biti pred vključitvijo novih vložkov v svoje enote navzdol po prodajni verigi sposoben vgraditi EoI v fazi snovanja novih proizvodov s sorazmernimi stroški.
- (16) Ob upoštevanju možnih visokih stroškov skladnosti je morda nesorazmerno od operaterja s pomembno tržno močjo zahtevati, da uporablja EoI na vsaki ravni vrednostne verige. Zato bi morali NRO najprej opredeliti raven, na kateri bi v skladu z nacionalnimi razmerami uvedba EoI zagotovila največje koristi za konkurenco in inovacije, nato pa oceniti, ali bi bil EoI ustrezen in sorazmeren tudi na dodatnih ravneh. Ob upoštevanju zmožnosti EoI, da zagotovi najhitrejše inovacije na maloprodajnem trgu, bi bilo treba EoI praviloma uvesti na najnižji možni ravni omrežja, na kateri bo konkurenca učinkovita in trajnostna na dolgi rok. V državah članicah z velikim številom manjših operaterjev s pomembno tržno močjo je morda uvedba EoI za vsakega od teh operaterjev nesorazmerna.
- (17) Kadar NRO ugotovijo, da je obveznost zagotavljanja reguliranih veleprodajnih vložkov na podlagi EoI nesorazmerna, bi bilo treba uporabiti model EoO, ki zagotavlja, da so veleprodajni vložki, zagotovljeni alternativnim operaterjem – ki ne uporabljajo enakih sistemov in procesov – po funkcionalnosti in ceni primerljivi tistim, ki jih vertikalno povezan operater s pomembno tržno močjo porabi sam.
- (18) Odločitev o uvedbi EoI, kadar je to primerno, utemeljeno in sorazmerno ter po posvetovanju v skladu s členoma 6 in 7 Direktive 2002/21/ES, je obveznost nediskriminacije v skladu s členom 10 Direktive 2002/19/ES, ki ne posega v (i) možno uvedbo obveznosti funkcionalnega ločevanja v skladu s členom 13a Direktive 2002/19/ES, kadar NRO ugotovi, da ustrezne obveznosti (vključno z obveznostmi nediskriminacije, kot je EoI) niso dosegle učinkovite konkurence; (ii) morebitno prostovoljno ločevanje v skladu s členom 13b Direktive 2002/19/ES in (iii) analizo pogojev konkurence na območjih, ki so zajeta v skupno uporabo omrežij optike do doma (FTTH), ki je priporočena v točki 28 Priporočila 2010/572/EU.
- (19) Količinski popusti in/ali dolgoročni sporazumi o oblikovanju cen dostopa so pomembno orodje za spodbujanje naložb v omrežja NGA, zlasti kjer so med potrošniki še slabo uveljavljena, in so lahko združljivi s pristopom EoI in EoO. Vendar pa bi smeli NRO, da bi zagotovili možnost vstopa na trg učinkovitim konkurentom, sprejeti količinske popuste operaterjev s pomembno tržno močjo za njihova lastna podjetja na koncu prodajne verige, na primer njihovo maloprodajno enoto, le, če ne presegajo najvišjega količinskega popusta, v dobri veri ponujenega tretji stranki, ki želi imeti dostop. Prav tako bi smeli NRO sprejeti dolgoročne sporazume o oblikovanju cen dostopa operaterjev s pomembno tržno močjo, sklenjene z njihovimi lastnimi podjetji na koncu prodajne verige, npr. njihovo maloprodajno enoto, le, če ne presegajo največjega popusta za dolgoročni dostop, v dobri veri ponujenega tretji stranki, ki želi imeti dostop.
- Zagotavljanje najmanj tehnične ponovljivosti nove maloprodajne ponudbe operaterja s pomembno tržno močjo**
- (20) Ne glede na koncept natančne enakovrednosti, ki ga uvede NRO, pri čemer se odloči, da je obveznost nediskriminacije iz člena 10 Direktive 2002/19/ES ustrezna, sorazmerna in objektivno utemeljena, je treba za enake konkurenčne pogoje zagotoviti, da alternativni subjekti, ki želijo imeti dostop, na podlagi reguliranega veleprodajnega vložka, ki ga prejmejo, lahko tehnično ponovijo

maloprodajno ponudbo operaterja s pomembno tržno močjo. Čeprav ni nujno, da NRO podrobno predpišejo natančno zasnovo ustreznih veleprodajnih proizvodov dostopa, pa bi morali poskrbeti, da se izvede preskus tehnične ponovljivosti za novo maloprodajno storitev ali sveženj, pri čemer bi morali zagotoviti, da se preuči več dejavnikov.

- (21) Pri opravljanju preskusa tehnične ponovljivosti ali ocenjevanju rezultatov preskusa, ki ga je opravil operater s pomembno tržno močjo, bi morali NRO upoštevati tudi tveganje glede monopolizacije podrejenega trga zaradi nove ponudbe in vpliva na inovacije. Na primer, ustrezní veleprodajni proizvod dostopa bi moral biti tistim, ki želijo imeti dostop, na voljo v razumnem času, preden operater s pomembno tržno močjo uvede ustrezno maloprodajno ponudbo, da se prepreči nepravilna časovna prednost operaterja s pomembno tržno močjo, ob upoštevanju potrebe učinkovitega alternativnega operaterja po razvoju in prilagoditvi lastnih sistemov in procesov, da bi lahko ponudil konkurenčno novo maloprodajno storitev.
- (22) Ob upoštevanju pomembnosti zagotavljanja tehnične ponovljivosti za konkurenco je ključnega pomena, da regulirani ponudnik s pomembno tržno močjo zagotovi tehnično ponovljivost nove maloprodajne ponudbe, preden jo uvede in od takrat naprej v vsakem trenutku. Zato se lahko preskus tehnične ponovljivosti opravi pred uvedbo ali po uvedbi nove maloprodajne ponudbe, glede na to, kdaj je to primerno po mnenju NRO. Na primer, kadar je možnost, da NRO objavi poslovne podatke operaterja s pomembno tržno močjo, omejena zaradi pravil o varovanju zaupnosti v skladu z nacionalnim pravom, se lahko NRO odloči opraviti preskus tehnične ponovljivosti po uvedbi maloprodajnih storitev.

SPREMLJANJE SKLADNOSTI OBVEZNOSTI NEDISKRIMINACIJE

Ključni kazalniki uspešnosti

- (23) Ob upoštevanju pomanjkanja preglednosti za primerjavo kakovosti storitve, ki jo operater s pomembno tržno močjo zagotavlja sebi, in kakovosti storitve, ki jo zagotavlja tretjim osebam, ki želijo imeti dostop, je diskriminatorno ravnanje pogosto težko odkriti, zato je težko tudi izvrševati nediskriminacijo v skladu s členom 10 Direktive 2002/19/ES. Ključni kazalniki uspešnosti so

najprimernejše orodje za odkrivanje možnega diskriminatornega ravnanja in povečanje preglednosti v zvezi z zagotavljanjem in kakovostjo reguliranih veleprodajnih proizvodov dostopa operaterja s pomembno tržno močjo na ustreznih trgih. Da bi povečali preglednost in pospešili zaupanje v trg, lahko NRO prek ustreznih industrijskih forumov olajšajo sporazum o podrobnih kazalnikih uspešnosti med operaterjem s pomembno tržno močjo in tretjimi strankami, ki želijo imeti dostop, ter zagotovijo, da se takšni ključni kazalniki uspešnosti pregledujejo in objavljajo na način, ki omogoča zgodnje odkrivanje možnega diskriminatornega ravnanja. Ključni kazalniki uspešnosti bi se morali nanašati na ključne dejavnosti v ciklu zagotavljanja dostopa in zajemati vse njegove faze, tj. proces naročanja, izvajanja ali opravljanja storitve, kakovost storitve, vključno z okvarami in časom popravila okvar, ter migracijo tistih, ki želijo imeti dostop, med različnimi reguliranimi veleprodajnimi vložki.

Dogovori o ravni storitev in jamstva za raven storitev

- (24) Da bi se v celoti zagotovila nediskriminacija, bi bilo treba ključne kazalnike uspešnosti dopolniti z dogovori o ravni storitev in jamstvi za raven storitev. Uvedba dogovorov o ravni storitev zagotavlja, da se tistim, ki želijo imeti dostop, zagotovi dogovorjena kakovost storitev, medtem ko uporaba ustreznih jamstev za raven storitev deluje kot ukrep za odvrčanje diskriminatornega ravnanja. NRO bi morali tesno sodelovati pri pripravi dogovorov o ravni storitev, na primer z odobravanjem dogovorov o ravni storitev, ki jih je pripravil operater s pomembno tržno močjo, kot del regulativne referenčne ponudbe.

METODOLOGIJA ZA IZRAČUN STROŠKOV

Priporočena metodologija za izračun stroškov

- (25) Za izpolnjevanje ciljev regulativnega okvira je primerna metodologija za izračun stroškov, s katero se oblikujejo cene dostopa, ki so čim bolj podobne cenam, pričakovanim na trgu z učinkovito konkurenco. Takšna metodologija za izračun stroškov bi morala temeljiti na sodobnem učinkovitem omrežju, odražati potrebo po stabilnih in predvidljivih veleprodajnih cenah bakra v daljšem obdobju, kar preprečuje bistvena nihanja in pretrese, da se zagotovi jasen okvir za naložbe in omogoči ustvarjanje stroškovno naravnanih cen bakrenega omrežja, ki se uporabljajo kot sidro za storitve omrežij NGA, ter ustrezno in skladno obravnavati učinek zmanjšanih količin, ki so posledica prehoda z bakrenih omrežij na omrežja NGA, tj. preprečevati umetno zviševanje veleprodajnih cen dostopa do bakrenega omrežja, kar bi bila sicer posledica prehoda odjemalcev na omrežja NGA operaterja s pomembno tržno močjo.

- (26) Glavno načelo metodologije za izračun stroškov je pokrievanje stroškov. Zagotavlja, da lahko operaterji pokrijejo dejansko nastale stroške in prejmejo ustrezní donos na vloženi kapital.
- (27) Metodologija za izračun stroškov, ki zagotavlja signal „zgradi ali kupi“, dosega ustrezno ravnotežje med zagotavljanjem učinkovitega vstopa in zadostnimi spodbudami za naložbe ter zlasti uporabo omrežij NGA in s tem zagotavljanje novih, hitrejših širokopasovnih storitev boljše kakovosti.
- (28) Priporočena metodologija za izračun stroškov bi morala zagotavljati preglednost in skladnost v Uniji. Zagotavljati bi morala tudi, da se posebne nacionalne razmere odražajo v skladnem pristopu modeliranja.
- (29) Metodologija za izračun stroškov od spodaj navzgor z dolgoročnim povečanjem stroškov plus (BU LRIC+) najbolje dosega te cilje za določanje cen reguliranih veleprodajnih storitev dostopa. Ta metodologija modelira povečane stroške za investicijsko vzdrževanje (vključno s fiksnimi stroški) in obratovalne stroške, ki nastanejo pri hipotetično učinkovitem operaterju pri zagotavljanju vseh storitev dostopa, ter dodaja pribitek za popolno pokrivanje skupnih stroškov. Zato metodologija BU LRIC + omogoča pokrivanje vseh dejansko nastalih stroškov.
- (30) Z metodologijo BU LRIC + se na podlagi predvidevanj za prihodnost (tj. na podlagi sodobnih tehnologij, pričakovanega povpraševanja itd.) izračunajo tekoči stroški učinkovitega operaterja, ki bi jih danes imel z gradnjo sodobnega omrežja, ki bi omogočalo vse potrebne storitve. Zato metodologija BU LRIC + zagotavlja pravilne in učinkovite signale za vstop na trg.
- (31) Kadar kabelska, optična (FttX) in v manjši meri tudi mobilna omrežja (zlasti mobilna omrežja z dolgoročnim razvojem ali mobilna omrežja LTE) konkurirajo bakrenim omrežjem, operaterji s pomembno tržno močjo reagirajo s posodobitvijo svojih bakrenih omrežij in jih postopoma nadomeščajo z omrežji NGA kot odziv na to konkurenčno grožnjo. Ker danes noben operater ne bi gradil čistega bakrenega omrežja, metodologija BU LRIC + izračunava tekoče stroške vzpostavitve sodobnega učinkovitega omrežja NGA.
- (32) Takšno učinkovito omrežje NGA bi bilo v celoti ali delno sestavljeno iz optičnih elementov, v odvisnosti od nacionalnih razmer, in bi bilo zmožno zagotavljati postavljene cilje iz Evropske digitalne agende glede pasovne širine, pokritosti in uveljavljanja.
- (33) Vrednotenje sredstev kakšnih omrežij NGA po tekočih stroških najbolje odraža osnovni konkurenčni proces in zlasti ponovljivost sredstev.
- (34) Za razliko od sredstev, kot sta tehnična oprema in prenosni medij (na primer optično vlakno), so gradbena sredstva (na primer vodi, jarki in stebri) sredstva, ki se verjetno ne bodo ponovila. Tehnološke spremembe in raven konkurence ter raven povpraševanja v maloprodajnem sektorju alternativnim operaterjem predvidoma ne bodo omogočale uvedbe vzporedne gradbene infrastrukture, vsaj ne tam, kjer se lahko starejša sredstva gradbene infrastrukture ponovno uporabijo za uvedbo omrežja NGA.
- (35) V priporočeni metodologiji za izračun stroškov se regulativna osnova sredstev (RAB), ki ustreza starejšim gradbenim sredstvom, primernim za ponovno uporabo, vrednoti po tekočih stroških, ki upoštevajo njihovo pretečeno uporabno dobo in s tem stroške, ki jih je že pokrili regulirani operater s pomembno tržno močjo. Ta pristop pošilja učinkovite signale za vstop na trg za odločitve o gradnji ali nakupu ter preprečuje tveganje presežnega pokrivanja stroškov starejše gradbene infrastrukture, ki je primerna za ponovno uporabo. Presežno pokrivanje stroškov ne bi bilo upravičeno za zagotavljanje učinkovitega vstopanja na trg in ohranjanja spodbud za naložbe, ker možnosti gradnje za to kategorijo sredstev niso gospodarsko izvedljive.
- (36) Za izračun tekočih stroškov regulativne osnove sredstev, ki ustrezajo starejšim gradbenim sredstvom, primernim za ponovno uporabo, se uporablja metoda indeksiranja. Ta metoda ima prednost zaradi praktičnosti, trdnosti in preglednosti. Temeljila bi na zgodovinskih podatkih o izdatkih, skupni amortizaciji in odtujitvi sredstev, če so ti na voljo v zakonskih in regulativnih računih ter finančnih poročilih reguliranega operaterja s pomembno tržno močjo, ter na javno dostopnem indeksu cen, kot je indeks maloprodajnih cen.
- (37) Zato bi se začetna regulativna osnova sredstev, ki ustreza starejšim gradbenim sredstvom, primernim za ponovno uporabo, določila po regulativni knjigovodski vrednosti in skupni čisti amortizaciji v času izračuna, popravljeni z ustreznim indeksom cen, kot je indeks maloprodajnih cen.
- (38) Začetna regulativna osnova sredstev bi se nato fiksirala in prenesla iz enega regulativnega obdobja v drugo. Fiksiranje regulativne osnove sredstev zagotovi, da neponovljivo, še uporabno starejše gradbeno sredstvo, ki je v celoti amortizirano, ni več del regulativne osnove sredstev in zato za tistega, ki želi imeti dostop, ne pomeni več stroška, tako kot ni strošek niti za operaterja s pomembno tržno močjo. Takšen pristop bi zagotovil tudi ustrezno plačilo za operaterja s pomembno tržno močjo in istočasno tudi dolgoročno pravno gotovost za operaterja s pomembno tržno močjo in tiste, ki želijo imeti dostop.

- (39) Število aktivnih bakrenih povezav se zmanjšuje zaradi prehajanja odjemalcev na kabelska, optična in/ali mobilna omrežja. Modeliranje posameznega učinkovitega omrežja NGA za bakreno omrežje in proizvodov dostopa omrežja NGA nevtralizira inflacijski učinek količine, ki se pojavi pri modeliranju bakrenega omrežja, pri katerem se stroški omrežja porazdelijo na padajoče število aktivnih bakrenih povezav. Omogoča postopno prenašanje obsega prometa z bakrenega omrežja na omrežje NGA z uporabo in preklapljanjem na omrežje NGA. Povečanje stroškov na enoto bo povzročila le količina prometa, ki prehaja na drugo infrastrukturo (na primer kabelsko, mobilno), ki ni vključena v model stroškov.
- (40) Z vidika načela tehnološke nevtralnosti in ob upoštevanju različnih nacionalnih razmer potrebujemo NRO določeno stopnjo prilagodljivosti, da bi modelirali takšno sodobno učinkovito omrežje NGA. Zato lahko omrežje NGA temelji na kateri koli tehnologiji dostopa in topologiji omrežja, ki je operaterjem na voljo za uvajanje omrežja NGA.
- (41) Omrežje FttH, omrežje FttC ali kombinacija obeh omrežij se lahko šteje za sodobno učinkovito omrežje NGA. V skladu s tem pristopom bi bilo treba stroške, izračunane za omrežje NGA, prilagoditi, da bi odražali različne značilnosti bakrenega omrežja. To zahteva oceno razlike v stroških med proizvodom dostopa, ki temelji na omrežju NGA, in proizvodom dostopa, ki v celoti temelji na bakrenem omrežju, s prilagoditvami gradnje ustreznega omrežja v modelu omrežja NGA, da se določi veleprodajna cena dostopa do bakrenega omrežja. Pri določanju ekonomske dobe sredstev v modeliranem omrežju FttC bi morali NRO upoštevati predvideni tehnološki razvoj in razvoj omrežja za različne sestavne dele omrežij.
- (42) Kadar se topologija omrežja NGA, ki ga je treba modelirati, razlikuje od bakrenega omrežja do take mere, da prilagoditev gradnje gradbenega modela omrežja NGA ni izvedljiva, lahko NRO določijo stroške bakrenega omrežja z modeliranjem prekrivnega omrežja NGA, pri čemer dve vzporedni omrežji (bakreno in optično, FttH ali FttC) do neke mere souporabljata isto omrežje gradbene infrastrukture. V skladu s tem pristopom bi se inflacijski učinek količine nevtraliziral za gradbena sredstva, ker bi modelirana bakrena in optična omrežja souporabljala gradbena sredstva. Stroški na enoto teh sredstev, ki pomenijo največji delež stroškov dostopovnega omrežja, bi zato ostali enaki.
- potrebno dovolj dolgo prehodno obdobje. Ob upoštevanju, da bi morali NRO izvesti priporočeno metodologijo za izračun stroškov in da morajo zato operaterji ustrezno prilagoditi svoje poslovne načrte, se zdi primerno prehodno obdobje do 31. decembra 2016. NRO ni treba ohranjati modelov stroškov za izračunavanje veleprodajnih cen stroškov bakrenih omrežij v razmerah, kjer predhodna regulacija cen ne obstaja, na primer zaradi pomanjkanja povpraševanja po takšnih storitvah.
- (44) V skladu z načeli regulativne preglednosti in predvidljivosti ter potrebo po zagotavljanju stabilnosti cen je Komisija določila cenovno območje, v katerem se bodo po njeni oceni gibale povprečne mesečne cene v Uniji za najem popolnoma razvezanega dostopa do krajevne bakrene zanke (brez vseh davkov) pri uporabi priporočene metodologije za izračun stroškov.
- (45) Glavna vloga cenovnega območja je usmerjati NRO pri izvajanju metodologije določanja stroškov, da izpolni splošni cilj priporočila glede stabilnosti in predvidljivosti cen dostopa do bakrenih omrežij. Ker so v določenih državah članicah v času začetka veljavnosti tega priporočila regulirane mesečne cene razvezanega dostopa do krajevne zanke zunaj cenovnega območja, bi morali NRO, ki izvajajo metodologijo v takšnih državah članicah, to storiti čim prej. Zanje to pomeni, da bi morali določiti, ali priporočena metodologija za izračun stroškov zahteva postopno prilagajanje cen do 31. decembra 2016, zlasti v državah članicah, v katerih cene dostopa zdaj niso stroškovno naravnane in bodo zato verjetno potrebne pomembnejše prilagoditve cen. Da bi se izognili dvomu, to priporočilo ne zahteva od NRO, naj uvedejo cene dostopa v cenovnem območju, kadar NRO uporablja priporočeno metodologijo za izračun stroškov ali metodologijo, ki se uporablja v skladu s točko 40.
- (46) Šteje se, da so cene dostopa stabilne, tudi če se gibljejo v nominalnih vrednostih. Vendar v ustreznem obdobju ne bi smele znatno nihati, tako da ostanejo predvidljive.
- (47) V skladu z načeli regulativne preglednosti in predvidljivosti ter potrebe po zagotavljanju stabilnosti določanja cen lahko razen priporočene metodologije za izračun stroškov tudi druge obstoječe metodologije izpolnjujejo pogoje iz točke 40. Uporabo tega načela za posamezne države članice bi bilo treba oceniti za vsak primer posebej in zagotoviti zgodnjo oceno na podlagi obvestila Komisiji, BEREC in drugim NRO pred 31. decembrom 2016.

Izvajanje metodologije za izračun stroškov

- (43) Za preprečitev nepotrebne prekinitve ter zagotovitev stabilnega in preglednega regulativnega pristopa je

- (48) NRO z omejenimi sredstvi morda izjemoma potrebujejo dodatno prehodno obdobje po letu 2016 za pripravo priporočenega modela izračunavanja stroškov. V takšnih okoliščinah bi moral NRO razmisliti o določitvi začasnih cen na podlagi primerjave, ki upošteva le povprečje cen dostopa, ki jih je NRO določil v skladu s pogoji iz tega priporočila. V vmesnem obdobju lahko zadevni NRO zaprosi BEREC za praktično podporo in navodila za premagovanje teh omejenih sredstev, zlasti stroškov izvajanja priporočene metodologije za izračun stroškov.

NEUVEDBA REGULIRANIH VELEPRODAJNIH CEN DOSTOPA DO OMREŽIJ NGA

- (49) Zaradi sedanje negotovosti povpraševanja glede opravljanja širokopasovnih storitev zelo visoke hitrosti je za spodbujanje učinkovitih naložb in inovacij pomembno, da se v skladu s členom 8(5)(d) Direktive 2002/21/ES operaterjem, ki vlagajo v omrežja NGA, omogoči določena stopnja prožnosti pri oblikovanju cen, da preskusijo cenovne točke in izvajanje ustreznega oblikovanja cen za prodor na trg. To bi operaterjem s pomembno tržno močjo in tistim, ki želijo imeti dostop, omogočilo delno delitev tveganja, povezanega z naložbami, na podlagi oblikovanja različnih cen v skladu s stopnjo zavzetosti tistih, ki želijo imeti dostop. Posledica tega bi lahko bile nižje cene za dolgoročne sporazume z jamstvi za količine, kar bi lahko pomenilo, da tisti, ki želijo imeti dostop, prevzamejo nekatera tveganja, povezana z negotovim povpraševanjem. Poleg tega je nujna prožnost pri oblikovanju cen na veleprodajni ravni, da se tistim, ki želijo imeti dostop, in operaterjem s pomembno tržno močjo omogoči oblikovanje različnih cen na maloprodajnem trgu širokopasovnih storitev, da se bolje obravnavajo prednostne izbire odjemalcev in hitrejši prodor širokopasovnih storitev zelo visoke hitrosti.
- (50) Da se v skladu s točkami 48 do 57 prepreči, da bi takšna prožnost pri oblikovanju cen povzročila pretirane cene na trgih, na katerih je bil ugotovljen operater s pomembno tržno močjo, bi jo morali spremljati dodatni zaščitni ukrepi za varstvo konkurence. Za ta namen bi bilo treba strožjo obveznost nediskriminacije, tj. EoI in tehnično ponovljivost, dopolniti z zajamčeno gospodarsko ponovljivostjo podrejenih proizvodov v povezavi z regulacijo cen veleprodajnih proizvodov dostopa do bakrenih omrežij.
- (51) Da bi NRO zagotovili preglednost ter olajšali spremljanje razvoja okolja za naložbe v širokopasovna omrežja NGA in konkurenčne pogoje, bi morali operaterje zaprositi, da jim redno zagotavljajo posodobljene informacije, vključno z naložbenimi načrti in načrti za uvajanje omrežij NGA. Rezultati vsakega takšnega spremljanja

bodo prispevali tudi k postopku spremljanja, ki ga opravi namenska mreža strokovnjakov BEREC in mreža strokovnjakov Komisije iz uvodne izjave 69.

- (52) Z vidika koristi prožnosti pri oblikovanju cen v teh razmerah se šteje, da so v okviru priporočenega pristopa veleprodajne cene dostopa za pasivne veleprodajne vložke v omrežja NGA ali nefizične oziroma virtualne veleprodajne vložke v omrežja NGA, ki nudijo enakovredne funkcije, dovolj omejene (tj. šteje se, da so problemi s konkurenco, ki so povezani s cenami, uspešno obravnavani), kadar: (i) obstaja dokazljiva omejitev maloprodajne cene, ki izhaja iz konkurence infrastrukture, ali cenovno sidro, ki izhaja iz stroškovno naravnanih cen dostopa do bakrenega omrežja, in (ii) je v primerih, kadar se regulacija veleprodajnih cen ne bi smela uvesti, na voljo predhodni preskus gospodarske ponovljivosti ter (iii) obstaja obveznost zagotavljanja veleprodajnih storitev dostopa na podlagi EoI. Z drugimi besedami, kadar se uporablja EoI in NRO meni, da so zagotovljeni zaščitni ukrepi, omenjeni zgoraj, ne bi smel nalagati regulirane cene dostopa za navedene veleprodajne vložke v omrežje NGA.
- (53) Konkurenčni zaščitni ukrepi za veleprodajne vložke aktivnega omrežja NGA so zadostni, če se lahko tisti, ki želijo imeti dostop, zaneajo na nadrejene proizvode na trgu za dostop do omrežne infrastrukture (na primer razvezani dostop ali virtualno razvezani dostop), ki se zagotavljajo na osnovi EoI, če dejanska uveljavitev takšnih nadrejenih proizvodov ali prisotnost alternativne infrastrukture ustvarja dokazljivo oviro za maloprodajno ceno tako, da na veleprodajni ravni dodatni zaščitni ukrepi niso potrebni.
- (54) Takšna dokazljiva ovira za maloprodajno ceno ne bi zadostovala za zaključek, da na ustreznem veleprodajnem trgu vlada učinkovita konkurenca in zato noben operater nima pomembne tržne moči. Vendar pa bi morala ta ovira za maloprodajno ceno preprečiti operaterju s pomembno tržno močjo na veleprodajni ravni, da bi določil pretirane maloprodajne cene.
- (55) Neuvedba ali odprava reguliranih veleprodajnih cen dostopa na omrežjih NGA v skladu s točkama 48 in 49 ne posega v ukrepe, sprejete za obravnavo nezadostnih marž, ugotovljenih v okviru predhodnega preskusa gospodarske ponovljivosti, kot je določen v tem priporočilu za zaščito konkurence v primerih, kadar se operaterju s pomembno tržno močjo ne bi smelo naložiti reguliranje veleprodajne cene.

- (56) Če proizvod, ki ga ponuja operater s pomembno tržno močjo na obstoječem dostopovnem omrežju, ne more več zagotavljati dokazljive ovire za maloprodajno ceno za proizvod omrežja NGA (na primer pri izklopu bakrenega omrežja), bi ga načeloma lahko zamenjali s proizvodom na osnovi omrežja NGA, ki je prilagojen tako, da ima enake značilnosti proizvoda. Vendar zahteva po takšnem sidru na osnovi omrežja NGA v bližnji prihodnosti ali pred letom 2020 ni predvidena.
- (57) NRO bi moral vzpostaviti proces izvajanja EoI po posvetovanju z operaterjem s pomembno tržno močjo in z zainteresiranimi stranmi. V okviru sprejetega ukrepa bi moral biti pripravljen podroben načrt z določenimi mejniki, ki so potrebni za celovito izvajanje EoI za ustrezne proizvode dostopa.
- (58) Koristi odločne zavzetosti za pravočasno izvajanje nediskriminatornih ukrepov bi morale zagotoviti zadostne zaščitne ukrepe za omogočanje prožnosti pri določanju cen pred celovitim izvajanjem načrta in bi lahko takoj pozitivno vplivale na naložbene spodbude. Po drugi strani pa NRO potrebujejo nekaj svobode pri časovnem načrtu izvajanja prožnosti pri določanju cen, da bi varovali konkurenco in zlasti preprečili tveganje glede prekinitve obstoječih sporazumov o dostopu.
- (59) Če regulirani operater s pomembno tržno močjo ne spoštuje svojih obveznosti v okviru časovnega načrta, bi morale slediti posledice z odvračilnim učinkom. Zlasti neskladnost z enim ali več mejniki načrta bi morala povzročiti spremembo predpostavke, da je bil uveden EoI, kot je navedeno v točki 51 tega priporočila. Posledica tega je, da nediskriminatorni pogoji, ki nastanejo, če se regulirane veleprodajne cene dostopa do omrežja ne uvedejo ali ohranjajo, na omrežju NGA niso več izpolnjeni, kar bi moralo privedi do ponovne uvedbe reguliranih veleprodajnih cen dostopa do omrežja ali pa bi moral NRO uporabiti svoja pooblastila za uvedbo kazni v skladu z regulativnim okvirom.
- (60) Da bi se v primeru neizpolnjevanja obveznosti nediskriminacije iz točke 54 lahko uvedle regulirane veleprodajne cene za dostop do omrežja, ne da bi morali NRO izdelati novo tržno analizo, bi morala biti takšna možna posledica vključena v začetni predloženi ukrep, podatki, na podlagi katerih je NRO izdelal začetno tržno analizo, pa se ne bi smeli bistveno spremeniti. Če ni zahteve za izdelavo nove tržne analize, to ne posega v potrebo po priglasitvi kakršnih koli sprememb ukrepov v skladu s postopkom iz člena 7.
- (61) Da se ugotovi, ali lahko alternativni subjekti, ki želijo imeti dostop, gospodarsko ponovijo podrejeno ponudbo operaterja s pomembno tržno močjo z razpoložljivim reguliranim veleprodajnim vložkom v primerih, kadar se reguliranje veleprodajne cene ne bi smelo uvesti, bi moral NRO opraviti preskus gospodarske ponovljivosti.
- (62) Ob upoštevanju negotovosti, povezane s sedanjim povpraševanjem po maloprodajnih storitvah, ki temeljijo na omrežju NGA, lahko operaterji s pomembno tržno močjo, katerih veleprodajni vložki v omrežje NGA niso urejeni z reguliranimi cenami dostopa do omrežja, uporabljajo strategije določanja cen za prodor na trg, da bi spodbudili maloprodajno povpraševanje po takšnih maloprodajnih storitvah, ki temeljijo na omrežju NGA. Namen preskusa gospodarske ponovljivosti je skupaj z drugimi uvedenimi konkurenčnimi zaščitnimi ukrepi, kot so EoI, preskus tehnične ponovljivosti in dokazljiva ovira za maloprodajno ceno, ki izhaja iz bakrenega sidra ali alternativne infrastrukture, zagotoviti, da operaterji s pomembno tržno močjo ne zlorabljajo prožnosti pri določanju cen, da bi iz trga izključili (možne) konkurente. Smernice iz Priloge II so omejene na uporabo točke 56.
- (63) Takšen preskus ne bo posegal v naknadne preskuse cenovnih škarij, ki jih Komisija in/ali pristojni nacionalni organi uporabljajo v skladu s konkurenčnim pravom. Poleg tega lahko NRO uporabijo tudi predhodni preskus cenovnih škarij za regulirane veleprodajne vložke, s čimer zagotovijo, da določanje veleprodajnih cen za proizvode dostopa, ki temeljijo na bakrenem omrežju, ne ovira konkurence na maloprodajni ravni, ali zagotovijo ustrezen gospodarski prostor med različnimi vložki v dostop do bakrenega omrežja. Vendar se strategij oblikovanja cen za prodor na trg ne bi smelo upoštevati za starejše vložke, ki temeljijo na bakrenem omrežju, ob upoštevanju zrelosti trga in stroškovne naravnosti, ki na splošno velja za veleprodajne vložke, ki temeljijo na bakrenem omrežju.
- (64) NRO bi morali zagotoviti, da marža med maloprodajno ceno operaterja s pomembno tržno močjo in ceno veleprodajnega vložka v omrežje NGA pokrije povečane prodajne stroške in primeren odstotek skupnih stroškov. Kadar se operaterju s pomembno tržno močjo ne bi smela naložiti regulacija veleprodajnih cen za veleprodajne proizvode omrežja NGA, pri čemer se izvajajo dodatni zaščitni ukrepi v skladu s tem priporočilom, se odsotnost gospodarske ponovljivosti lahko dokaže s prikazom, da lastna podrejena maloprodajna enota operaterja s pomembno tržno močjo ne bi bila dobičkonosna na podlagi cene, ki jo njegova nadrejena enota zaračunava njegovim konkurentom („preskus enako učinkovitega konkurenta“ (EEO)). Uporaba standarda EEO omogoča NRO, da podprejo naložbe operaterja s pomembno tržno močjo v omrežja NGA in zagotovijo spodbude za inovacije na področju storitev, ki temeljijo na omrežju NGA.

- (65) Kjer veljajo posebne tržne razmere, na primer, v primeru neučinkovitega vstopa na trg ali širitve na trgu v preteklosti, lahko NRO zagotovi prilagoditve obsega stroškov operaterja s pomembno tržno močjo, da zagotovi realne možnosti za gospodarsko ponovljivost. V takšnih primerih razumno učinkovit obseg, ki ga opredeli NRO, ne bi smel presegati obsega za tržno strukturo z zadostnim številom operaterjev, ki izpolnjujejo pogoje, da se zagotovi učinkovita konkurenca.
- (66) NRO bi moral v svojem ukrepu, sprejetem na podlagi analize trga, določiti in vnaprej objaviti postopek in parametre, ki jih bo uporabil pri opravljanju predhodnega preskusa gospodarske ponovljivosti. NRO lahko opravi preskus pred uvedbo nove maloprodajne ponudbe operaterja s pomembno tržno močjo, npr. če NRO meni, da je primerno uskladiti časovni načrt preskusa gospodarske ponovljivosti s preskusom tehnične ponovljivosti, če se tudi ta opravlja pred uvedbo. NRO ni treba opraviti preskusa za vsako novo maloprodajno ponudbo, temveč le v povezavi z vodilnimi proizvodi, ki jih opredeli NRO. NRO lahko opravi preskus na lastno pobudo, na primer v začetnih fazah izvajanja ukrepa, ki omogoča prožnost pri določanju cen na omrežjih NGA, zlasti kadar so bile v preteklosti naložene regulirane veleprodajne cene dostopa, ali da se odzove na spremembe v strukturi trga, na primer zaradi tehnološkega razvoja.
- (67) Preskus gospodarske ponovljivosti, ki ga vnaprej določi NRO, bi moral biti ustrezno podrobno opisan in bi moral vključevati vsaj niz ustreznih parametrov, da se zagotovita predvidljivost in potrebna preglednost za operaterje. NRO bi morali pri upoštevanju revidiranih prodajnih stroškov operaterja s pomembno tržno močjo uporabiti model LRIC + in oceniti zaslužno maržo med najpomembnejšimi maloprodajnimi proizvodi, vključno s širokopasovnimi storitvami (vodilnimi proizvodi), ter reguliranim vložkom NGA v dostop, ki se največ uporablja ali je na podlagi predvidevanj za prihodnost opredeljen kot najpomembnejši strošek za zagotavljanje takšnih maloprodajnih proizvodov za zadevno obdobje pregleda trga. Namen zasnovane preskusa, ki upošteva revidirane prodajne stroške operaterja s pomembno tržno močjo in vključuje samo vodilne proizvode, je zagotoviti, da ta zaščitni ukrep ne ovira naložb v omrežja NGA in učinka priporočene prožnosti pri določanju cen. Da izključi navzkrižno subvencioniranje med različnimi proizvodi v svežnju ali portfelju, bi moral NRO opraviti samo preskus posamezne ravni, tj. med maloprodajnimi storitvami in najpomembnejšim vložkom v dostop do omrežja NGA za tiste, ki želijo imeti dostop (na primer dostop do optičnih vlaken v priključni omari, virtualna razvezava). Vendar lahko sčasoma postane vložek v dostop do novega omrežja NGA pomembnejši (na primer razvezava zanke na optičnem razdelilniku ODF), zato bi bilo treba preskus gospodarske ponovljivosti opraviti s sklicevanjem na novi vložek namesto na vložek, ki se je prvotno največ uporabljal. Če nacionalne konkurenčne razmere kažejo razlike med geografskimi območji z vidika uporabe vložka v dostop do omrežja NGA (na primer na podeželskih in gosto naseljenih območjih), bi morali NRO preskus spremeniti na podlagi posebnih vložkov, ki so opredeljeni kot najpomembnejši.
- (68) NRO morda ne bodo mogli najti zgoraj omenjenih konkurenčnih omejitev na celotnem opredeljenem trgu. Kadar NRO ne more ugotoviti, ali so različni konkurenčni pogoji stabilni v daljšem obdobju in takšni, da bi lahko utemeljili opredelitev podnacionalnih trgov, bi moral kljub temu razmisliti o odzivu na te različne konkurenčne pogoje z uporabo različnih ukrepov, tj. z odpravo regulacije veleprodajne cene samo za tista območja, v katerih se lahko vzpostavijo potrebni ukrepi za zaščito konkurence. Kadar NRO meni, da so konkurenčni in regulativni pogoji takšni, da je operater s pomembno tržno močjo dovolj omejen pri določanju cen, se lahko pri uporabi regulativnega okvira odreče nalaganju urejanja cen. Pri oceni ustreznosti neuvedbe regulacije cen za omrežja nove generacije bi bilo treba natančno upoštevati izvajanje funkcionalnega ali prostovoljnega ločevanja v skladu s členom 13a oz. členom 13b Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu).
- (69) BEREC in Komisija se strinjata, da bo izvajanje tega priporočila skrbno spremljala namenska mreža strokovnjakov med Komisijo in BEREC, da bi spremljala praktične učinke priporočila, zlasti vpliv na naložbe, konkurenčnost in maloprodajne cene, ter po potrebi NRO zagotovila dodatne usmeritve. To bi moralo prispevati k pravočasni obravnavi morebitnih nenamernih posledic s sodelovanjem. Tej namenski mreži strokovnjakov bo koristil prispevek, ki ga zagotovi NRO v zvezi s posodobljenimi informacijami o naložbah operaterjev in načrtih za uvajanje omrežij NGA, kot je določeno v točki 55 –

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

CILJ IN PODROČJE UPORABE

1. Namen tega priporočila je izboljšanje regulativnih pogojev, ki so potrebni za spodbujanje učinkovite konkurence, izboljšanje enotnega trga elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev ter spodbujanje naložb v naslednje generacije dostopovnih omrežij (NGA). Priporočilo na tehnološko nevtralen način prispeva k splošnim ciljem strategije Evropa 2020 glede spodbujanja rasti in ustvarjanja novih delovnih mest, spodbujanja inovacij in navezadnje tudi učinkovitejših digitalnih storitev za končne uporabnike v Uniji ter pospeševanja digitalne vključenosti. Namenjeno

je tudi povečanju pravne varnosti in regulativne predvidljivosti zaradi dolgoročnih obetov naložb v omrežja NGA.

2. Kadar nacionalni regulativni organi (NRO) med postopki tržne raziskave, opravljene v skladu s členom 15 in členom 16(4) Direktive 2002/21/ES, presodijo, da na trgu iz točke 5 v nadaljevanju ni učinkovite konkurence, in opredelijo podjetja, ki imajo bodisi samostojno bodisi skupaj z drugimi pomembno tržno moč na navedenem trgu (eden ali več operaterjev s pomembno tržno močjo), kadar je to ustrezno, uvedejo obveznosti nediskriminacije v zvezi z medmrežnim povezovanjem in/ali dostopom v skladu s členom 10 Direktive 2002/19/ES in v zvezi z obveznim nadzorom cen in stroškovnim računovodstvom, zlasti stroškovno naravnostjo, v skladu s členom 13 Direktive 2002/19/ES.
3. To priporočilo se nanaša na uporabo navedenih obveznosti in določa skupni pristop za spodbujanje skladnega in uspešnega izvajanja teh obveznosti v zvezi s starejšimi omrežji in omrežji NGA, kadar omogočajo opravljanje širokopasovnih storitev.
4. To priporočilo zagotavlja dodatne smernice za regulativna načela, določena s Priporočilom 2010/572/EU, zlasti pogoje, pod katerimi bi se morala ali se ne bi smela uporabljati regulacija veleprodajnih cen dostopa.
5. Načela iz tega priporočila se uporabljajo za trg veleprodajnega dostopa do omrežne infrastrukture (trg 4) in za trg veleprodajnega širokopasovnega dostopa (trg 5) iz Priporočila 2007/879/ES ali za katere koli trge, ki se predhodno urejajo, ki so jih opredelili NRO med tržno analizo in nadomeščajo navedene trge ter zajemajo iste omrežne sloje. To med drugim vključuje (i) dostop do gradbene infrastrukture; (ii) razvezani dostop do bakrenih in optičnih zank; (iii) razvezani dostop do bakrene podzanke; (iv) dostop do nefizičnih ali virtualnih omrežij in (v) veleprodajni širokopasovni dostop (storitve bitnega toka) prek bakrenih in optičnih omrežij (ki med drugim zajemajo ADSL, ADSL2+, VDSL in Ethernet).

OPREDELITEV POJMOV

6. V tem priporočilu se uporabljajo opredelitve pojmov iz direktiv 2002/21/ES in 2002/19/ES ter Priporočila 2010/572/EU. Uporabljajo se tudi naslednje opredelitve:
 - (a) „Modeliranje s pristopom od spodaj navzgor“ pomeni pristop za razvijanje modela stroškov, ki se začne s pričakovanim povpraševanjem naročnikov in prometa. Nato modelira učinkovito omrežje, ki je potrebno za zadovoljitev pričakovanega povpraševanja, in ocenjuje povezane stroške z uporabo teoretičnega modela gradnje omrežja za namene izračuna stroškov na podlagi učinkovitega omrežja, ki uporablja najnovejšo tehnologije, uporabljene v velikih omrežjih.
 - (b) „Skupni stroški“ so deljeni stroški proizvodov ali storitev, ki se proizvajajo skupaj in jih ni mogoče pripisati nobenemu posameznemu proizvodu ali storitvi.
 - (c) „Bakreno sidro“ je stroškovno naravnani veleprodajni proizvod dostopa do bakrenega omrežja, ki omejuje cene omrežja NGA tako, da se bodo cene storitev omrežja NGA oblikovale v skladu s pripravljenostjo odjemalcev, da plačajo dodatne zmogljivosti in funkcije, ki jih lahko zagotovi maloprodajni proizvod, ki temelji na omrežju NGA, v primerjavi z maloprodajnim proizvodom, ki temelji na bakrenem omrežju.
 - (d) „Tekoči stroški“ so stroški, ki izhajajo iz vrednotenja sredstev na podlagi stroškov zamenjave sredstva, tj. stroškov zamenjave sredstva z enakim sredstvom ali drugim sredstvom s podobnimi značilnostmi delovanja ob upoštevanju obrabe in prilagoditev glede učinkovitosti.
 - (e) „Metode amortizacije“ so metode za razporejanje vrednosti sredstva na življenjsko dobo sredstva in vplivajo na profile možnih zaslužkov lastnika sredstva v katerem koli danem obdobju.
 - (f) „Prodajni stroški“ so stroški maloprodajnih dejavnosti, vključno s trženjem, pridobivanjem odjemalcev, izdajanjem računov in drugimi stroški omrežja, ki nastajajo poleg stroškov omrežja, ki so že vključeni v veleprodajno storitev dostopa.
 - (g) „Enakovrednost vložkov (EoI)“ pomeni opravljanje storitev in zagotavljanje informacij notranjim in tretjim strankam, ki želijo imeti dostop, pod enakimi pogoji, vključno s ceno in kakovostjo ravni storitev, v okviru enakih časovnih lestvic, z uporabo enakih sistemov in procesov ter z enako stopnjo zanesljivosti in uspešnosti. EoI, kot je opredeljen tu, se lahko uporabljajo za proizvode dostopa ter povezane in pomožne storitve, ki so potrebne za zagotavljanje „vleprodajnih“ vložkov notranjim in tretjim strankam, ki želijo imeti dostop.
 - (h) „Enakovrednost učinka (EoO)“ pomeni zagotavljanje veleprodajnih vložkov tistim, ki želijo imeti dostop, na način, ki je po funkcionalnosti in ceni primerljiv vložkom, ki jih operater s pomembno tržno močjo interno zagotavlja svojim podjetjem na koncu verige, čeprav se uporabljajo drugačni sistemi in procesi.

- (i) „Povečani stroški“ so stroški, ki so neposredno povezani z zagotavljanjem rasti podjetja, tj. dodatni stroški zagotavljanja storitve prek pogojev, v katerih storitev ni zagotovljena, pod predpostavko, da vse ostale proizvodne dejavnosti ostanejo nespremenjene.
- (j) „Ključni kazalniki uspešnosti (KPI)“ so kazalniki, ki merijo raven uspešnosti pri opravljanju ustreznih veleprodajnih storitev.
- (k) „Dolgoročno povečanje stroškov (LRIC)“ pomeni povečanje stroškov, ki ustreza obdobju, v katerem so vsi proizvodni dejavniki, vključno s kapitalsko opremo, spremenljivi kot odziv na spremembe povpraševanja zaradi sprememb obsega ali strukture proizvodnje. Zato se vse naložbe štejejo za spremenljive stroške.
- (l) „Pribitek“ pomeni dodatek k povečanim stroškom določene storitve, da se razporedijo in pokrijejo skupni stroški z razporeditvijo na vse storitve, za katere so skupni stroški pomembni.
- (m) „Nova maloprodajna ponudba“ pomeni vsako novo ponudbo maloprodajnih storitev, vključno s svežnji storitev, ki jo zagotovi operater s pomembno tržno močjo na podlagi že obstoječih ali novih reguliranih „veleprodajnih vložkov“.
- (n) „Veleprodajni sloj na osnovi omrežja NGA“ pomeni omrežni sloj, na katerem je podeljen dostop tistim, ki želijo imeti dostop, na omrežju na osnovi NGA in na katerem se lahko zagotavlja več veleprodajnih vložkov. Veleprodajni proizvodi dostopa, ki se nudijo na tem omrežnem sloju, lahko vključujejo aktivne vložke, na primer bitni tok prek optičnih vlaken, pasivne vložke, na primer razvezavo zanke na optičnem razdelilniku, v priključni omarici ali na točki koncentracije, ali nefizične oziroma virtualne veleprodajne vložke, ki nudijo funkcije, enakovredne pasivnim vložkom.
- (o) „Gradbena sredstva, ki niso primerna za ponovno uporabo“ so starejša gradbena sredstva, ki se uporabljajo za bakreno omrežje, vendar jih ni mogoče uporabiti za oskrbo omrežja NGA.
- (p) „Regulativna knjigovodska vrednost“ je vrednost sredstva, kot je zabeležena v revidiranih regulativnih računih podjetja, ki upošteva dejansko uporabo in življenjsko dobo sredstev, ki sta običajno daljši od dob, navedenih v zakonskih računih, in bolj usklajeni s tehničnimi življenjskimi dobami.
- (q) „Regulativna osnova sredstev (RAB)“ pomeni skupno kapitalsko vrednost sredstev, ki se uporablja za izračun stroškov reguliranih storitev.
- (r) „Gradbena sredstva, ki so primerna za ponovno uporabo“ so starejša gradbena sredstva, ki se uporabljajo za bakreno omrežje in se lahko uporabijo za oskrbo omrežja NGA.
- (s) „Dogovori o ravni storitev (SLA)“ so poslovni sporazumi, v skladu s katerimi se operater s pomembno tržno močjo zaveže, da bo zagotovil dostop do veleprodajnih storitev določene ravni kakovosti.
- (t) „Jamstva za raven storitev (SLG)“ so sestavni del dogovorov o ravni storitev in določajo raven nadomestila, ki ga plača operater s pomembno tržno močjo, če je njegovo opravljanje veleprodajnih storitev slabše od kakovosti, določene v dogovoru o ravni storitev.
- (u) „Veleprodajni vložki“ so proizvod dostopa, ki ga potrebujejo tisti, ki želijo imeti dostop, za oskrbo končnih uporabnikov s širokopasovno storitvijo na maloprodajnem trgu, sestavljen iz aktivnega ali pasivnega proizvoda ali proizvoda virtualnega dostopa, ki nudi funkcije, enakovredne proizvodu pasivnega dostopa. Veleprodajni vložki se lahko zagotavljajo prek starejše infrastrukture bakrenega omrežja ali infrastrukture na osnovi omrežja NGA.

UPORABA OBVEZNOSTI NEDISKRIMINACIJE

Zagotavljanje enakopravnosti dostopa

7. Najzanesljivejši način za doseganje dejanske nediskriminacije je uporaba „enakovrednosti vložkov“ (EoI), ki zagotavlja enake konkurenčne pogoje med podjetji operaterja s pomembno tržno močjo na koncu verige, na primer njegovo maloprodajno enoto, in tretjimi strankami, ki želijo imeti dostop, ter spodbuja konkurenco. Kadar NRO menijo, da je uvedba obveznosti nediskriminacije za operaterje s pomembno tržno močjo v skladu s členom 10 Direktive 2002/19/ES ustrezna, sorazmerna in utemeljena v skladu s členom 16(4) Direktive 2002/21/ES in členom 8(4) Direktive 2002/19/ES, bi morali preučiti, ali bi bilo sorazmerno, če od operaterjev s pomembno tržno močjo zahtevajo, da zagotovijo ustrezne veleprodajne vložke na osnovi EoI. Pri tem bi NRO morali med drugim pretehtati, ali predvidene koristi konkurence pokrijejo stroške skladnosti, na primer zaradi rekonstrukcije obstoječih sistemov. NRO bi morali pri oceni sorazmernosti med drugim upoštevati naslednje vidike: (i) povečanje stroškov skladnosti z EoI je običajno majhno, kadar se oblikujejo novi sistemi; (ii) s tem je morda povezana neuvedba reguliranih veleprodajnih cen dostopa na omrežju NGA, kot je priporočano v točkah 48 in 49; (iii) možen pozitiven vpliv, ki ga lahko ima uporaba EoI na inovacije in konkurenco; (iv) morebitno prostovoljno zavzetost operaterja s pomembno tržno močjo, da zagotovi tistim, ki želijo imeti dostop, veleprodajne vložke na osnovi EoI, če takšna prostovoljna ponudba izpolnjuje pogoje iz tega priporočila, in (v) število in velikost operaterja ali operaterjev s pomembno tržno močjo.

8. Kadar je sorazmerno, bi bilo treba EoI uporabiti na najustreznejši ravni ali ravneh v vrednostni verigi za veleprodajne proizvode, ki jih operater s pomembno tržno močjo zagotavlja lastnim podjetjem na koncu verige, na primer svoji maloprodajni enoti, razen če lahko dokaže NRO ob upoštevanju mnenj tretjih strank, ki želijo imeti dostop, da za zadevni veleprodajni vložek ni razumnega povpraševanja.
9. Kadar je EoI nesorazmeren, bi moral NRO zagotoviti, da operater s pomembno tržno močjo zagotavlja veleprodajne vloške tistim, ki želijo imeti dostop, na osnovi „enakovrednosti učinka“ (EoO).
10. Kadar se uvede obveznost nediskriminacije, bi NRO morali poskrbeti, da lahko tisti, ki želijo imeti dostop, uporabljajo ustrezne sisteme in procese z enako stopnjo zanesljivosti in učinkovitosti kot maloprodajna enota operaterja s pomembno tržno močjo na koncu verige.
- Zagotavljanje tehnične ponovljivosti nove maloprodajne ponudbe operaterja s pomembno tržno močjo**
11. NRO bi morali od operaterjev s pomembno tržno močjo, ki imajo obveznosti nediskriminacije, zahtevati, da zagotovijo tistim, ki želijo imeti dostop, regulirane veleprodajne vloške, s katerimi jim omogočijo dejansko tehnično ponovitev novih maloprodajnih ponudb maloprodajne enote operaterja s pomembno tržno močjo na koncu verige, zlasti kadar EoI ni v celoti izveden.
12. Za ta namen in da se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji med maloprodajno enoto operaterja s pomembno tržno močjo na koncu verige in tretjimi strankami, ki želijo imeti dostop, bi moral NRO poskrbeti, da so notranjim in tretjim strankam, ki želijo imeti dostop, na voljo iste tehnične in poslovne informacije o ustreznem reguliranem veleprodajnem vložku, brez poseganja v veljavna pravila o poslovni zaupnosti. Ustrezne informacije vključujejo informacije o novih reguliranih veleprodajnih vložkih ali spremembah obstoječih reguliranih veleprodajnih vložkov, ki jih je treba zagotoviti v času, potrebnem za njihovo pripravo, ki se opredeli za vsak primer posebej.
13. Pri ocenjevanju tehnične ponovljivosti nove maloprodajne ponudbe operaterja s pomembno tržno močjo bi moral NRO upoštevati: (i) ali so ustrezni veleprodajni vložki za naračanje, zagotavljanje in popravilo, ki jih učinkovit operater potrebuje za razvoj ali prilagoditev lastnih sistemov in procesov, da bi ponudil konkurenčne nove maloprodajne storitve, na voljo v razumnem času, preden operater s pomembno tržno močjo ali njegova maloprodajna enota na koncu verige uvede lastno ustrezno maloprodajno storitev, ob upoštevanju dejavnikov iz Priloge I, in (ii) razpoložljivost ustreznih dogovorov o ravni storitev in ključnih kazalnikov uspešnosti.
14. Zahtevani preskus tehnične ponovljivosti lahko opravi operater s pomembno tržno močjo ali NRO.
15. Če operater s pomembno tržno močjo sam opravi preskus tehnične ponovljivosti, bi moral NRO od njega zahtevati, da mu predloži rezultate preskusa, vključno z vsemi informacijami, ki so potrebne za dokazovanje, da je tehnična ponovljivost v celoti zagotovljena, pri čemer ima NRO na voljo dovolj časa, da potrdi rezultate preskusa, tisti, ki želijo imeti dostop, pa ponovijo maloprodajno ponudbo s parametri iz Priloge I.
16. Če preskus tehnične ponovljivosti opravi NRO, bi moral od operaterja s pomembno tržno močjo zahtevati, da ga obvesti o novih maloprodajnih ponudbah, ki porabijo ustrezni regulirani veleprodajni vložek, in predloži vse informacije, ki jih NRO potrebuje za oceno ponovljivosti, dovolj zgodaj pred uvedbo takšnih maloprodajnih ponudb. Takšno obvestilo bi moralo zadostovati, da lahko NRO izvede preskus tehnične ponovljivosti in tisti, ki želijo imeti dostop, ponovijo ustrezno maloprodajno ponudbo v skladu s parametri iz Priloge I.
17. Kadar NRO meni, da tehnična ponovljivost nove maloprodajne ponudbe ni zagotovljena, bi moral od operaterja s pomembno tržno močjo zahtevati, da spremeni ustrezni veleprodajni vložek ali vloške tako, da zagotovi tehnično ponovljivost.
18. Kadar NRO meni, da bi maloprodajna ponudba, ki ni tehnično ponovljiva, povzročila znatno škodo konkurenci, bi moral v skladu s členom 10 Direktive 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ od operaterja s pomembno tržno močjo zahtevati, da prekine ali odloži zagotavljanje ustrezne maloprodajne ponudbe, katere skladnost z zahtevo glede tehnične ponovljivosti ni rešena.
- SPREMLJANJE SKLADNOSTI OBVEZNOSTI NEDISKRIMINACIJE**
- Ključni kazalniki uspešnosti**
19. Kadar NRO uvede obveznost nediskriminacije v skladu s členom 10 Direktive 2002/19/ES, bi moral operaterju s
- ⁽¹⁾ Direktiva 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o odobritvi elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (UL L 108, 24.4.2002, str. 21).

pomembno tržno močjo naložiti uporabo ključnih kazalnikov uspešnosti, da bi učinkovito spremljal skladnost z obveznostjo nediskriminacije.

20. S ključnimi kazalniki uspešnosti bi bilo treba meriti uspešnost vsaj v povezavi z naslednjimi ključnimi elementi opravljanja reguliranih veleprodajnih storitev:

(a) postopek naročanja;

(b) opravljanje storitve;

(c) kakovost storitve, vključno s pomanjkljivostmi;

(d) časi popravila okvar in

(e) prehajanje med različnimi reguliranimi veleprodajnimi vložki (kar ne vključuje enkratnih prehodov skupin).

21. NRO bi morali uvesti ključne kazalnike uspešnosti za vsak zgoraj omenjen ključni element opravljanja reguliranih veleprodajnih storitev. Ključni kazalniki uspešnosti bi morali omogočati primerjavo med storitvami, ki jih operater s pomembno tržno močjo opravlja interno za svojo malo-prodajno enoto, in storitvami, ki jih opravlja navzven, za tretje stranke, ki željo imeti dostop.

22. O podrobnostih ključnih kazalnikov uspešnosti iz točke 21, ki jih uvedejo NRO, bi se operater s pomembno tržno močjo in tretje strani, ki želijo imeti dostop, lahko dogovorili in bi jih morali po potrebi redno posodabljal.

23. Pri nalaganju ključnih kazalnikov uspešnosti bi moral NRO upoštevati že obstoječe meritve uspešnosti, tudi če se uporabljajo le za notranje potrebe operaterja s pomembno tržno močjo.

24. Da se zagotovita zgodnje odkrivanje možnega diskriminatorskega ravnanja in preglednost v zvezi z opravljanjem reguliranih veleprodajnih storitev, bi moral NRO poskrbeti, da se ključni kazalniki uspešnosti vsaj četrtletno objavljajo v ustreznih obliki na spletišču NRO ali na spletišču neodvisne tretje stranke, ki jo je imenoval NRO.

25. NRO bi morali zagotoviti, da ključne kazalnike uspešnosti redno pregleduje NRO ali neodvisni revizor.

26. Kadar rezultati ključnih kazalnikov uspeha kažejo, da operater s pomembno tržno močjo morda ne izpolnjuje svojih obveznosti nediskriminacije, bi moral NRO uvesti podrobnejšo preiskavo zadeve in po potrebi zagotoviti

skladnost. NRO bi moral svoje odločitve o odpravi neskladnosti objaviti, na primer na svojem spletišču.

Dogovori o ravni storitev in jamstva za raven storitev

27. NRO bi morali od operaterja s pomembno tržno močjo zahtevati, da skupaj s ključnimi kazalniki uspešnosti izvaja tudi ustrezne dogovore o ravni storitev.

28. NRO bi morali od operaterja s pomembno tržno močjo zahtevati, da v primeru kršitve dogovorov o ravni storitev zagotovi ustrezna jamstva za raven storitev.

29. NRO bi morali poskrbeti, da plačila jamstev za raven storitev praviloma potekajo brez nepotrebnih zamud in na podlagi vnaprej določenega postopka plačevanja in izdajanja računov. Raven takšnih kazni bi morala biti dovolj odvračilna, da zagotovi, da operater s pomembno tržno močjo izpolnjuje svoje obveznosti glede opravljanja storitev.

METODOLOGIJA ZA IZRAČUN STROŠKOV

Priporočena metodologija za izračun stroškov

30. Za namene določanja veleprodajnih cen dostopa do bakrenih omrežij in omrežij NGA, kadar je kot popravni ukrep uvedena stroškovno naravnana cena, če je ustrezno, sorazmerno in upravičeno v skladu s členom 16(4) Direktive 2002/21/ES in členom 8(4) Direktive 2002/19/ES, bi morali NRO sprejeti metodologijo za izračun stroškov od spodaj navzgor z dolgoročnim povečanjem stroškov plus (BU LRIC+), ki kot model za izračun stroškov vključuje modeliranje s pristopom od spodaj navzgor z uporabo dolgoročnega povečanja stroškov in dodatni pribitek za pokrivanje skupnih stroškov.

31. NRO bi morali sprejeti metodologijo za izračun stroškov BU LRIC+, ki ocenjuje tekoče stroške, ki bi nastali pri hipotetičnem učinkovitem operaterju za gradnjo sodobnega učinkovitega omrežja, ki je omrežje NGA. To ne posega v vprašanje, ali za omrežje NGA, ki obstaja na ustreznem geografskem trgu, velja obveznost določanja cen za regulirani veleprodajni dostop iz točke 36 Priporočila 2010/572/EU ter točk 48 in 49 tega priporočila.

32. Pri modeliranju omrežja NGA bi morali NRO opredeliti hipotetično učinkovito omrežje NGA, ki bi bilo zmožno zagotavljati postavljene cilje iz Evropske digitalne agende glede pasovne širine, pokritosti in uveljavljanja in bi bilo v celoti ali delno sestavljeno iz optičnih elementov. Pri modeliranju omrežja NGA bi morali NRO vključiti vsa obstoječa gradbena sredstva, ki so na splošno zmožna gostiti tudi omrežje NGA, in gradbena sredstva, ki jih bo treba za gostitev omrežja NGA zgraditi na novo. Zato NRO pri gradnji modela BU LRIC + za namene razvoja omrežja NGA ne bi smeli predpostavljati gradnje povsem novega gradbenega infrastrukturnega omrežja.

33. NRO bi morali vrednotiti vsa sredstva, ki sestavljajo regulativno osnovo sredstev modeliranega omrežja, na podlagi stroškov zamenjave, razen stroškov starejših gradbenih sredstev, ki so primerna za ponovno uporabo.
34. NRO bi morali vrednotiti starejša gradbena sredstva, ki so primerna za ponovno uporabo, in njihovo regulativno osnovo sredstev na podlagi metode indeksiranja. Natančneje, NRO bi morali določiti regulativno osnovo za tovrstna sredstva po regulativni knjigovodski vrednosti in skupni čisti amortizaciji v času izračuna, popravljeni z ustreznim indeksom cen, kot je indeks maloprodajnih cen. NRO bi morali pregledati račune operaterja s pomembno tržno močjo, kadar so na voljo, da bi določili, ali so dovolj zanesljiva osnova za rekonstrukcijo regulativne knjigovodske vrednosti. V nasprotnem primeru bi morali opraviti oceno na podlagi primerjave z najboljšimi praksami v primerljivih državah članicah. NRO ne bi smeli vključiti starejših gradbenih sredstev, ki so primerna za ponovno uporabo in popolnoma amortizirana, vendar se še uporabljajo.
35. Pri uporabi metode za vrednotenje sredstev iz točke 34 bi morali NRO fiksirati regulativno osnovo sredstev, ki ustreza starejšim gradbenim sredstvom, primernim za ponovno uporabo, in jo nato prenašati iz enega regulativnega obdobja v naslednje.
36. NRO bi morali določiti življenjsko dobo gradbenih sredstev v trajanju, ki ustreza pričakovani uporabni dobi sredstva in profilu povpraševanja. To je za vode običajno najmanj 40 let.
37. V smislu načela tehnološke nevtralnosti bi morali NRO za modeliranje hipotetičnega učinkovitega omrežja NGA upoštevati različne pristope glede na tehnologijo dostopa in topologijo omrežja, ki se najbolj ujema z nacionalnimi razmerami. Pri določanju cen dostopa za storitve, ki v celoti temeljijo na bakrenem omrežju, bi moral NRO prilagoditi stroške, izračunane za modelirano omrežje NGA tako, da odražajo različne lastnosti storitev veleprodajnega dostopa, ki v celoti temeljijo na bakru. Za ta namen bi morali NRO oceniti razliko v stroških med proizvodom dostopa, ki na primer temelji na omrežju FttC/FttH, in proizvodu dostopa, ki v celoti temelji na bakrenem omrežju, po potrebi z zamenjavo optičnih elementov s cenovno ugodnimi bakrenimi elementi v modelu gradnje omrežja NGA. Kadar je ustrezno, bi lahko NRO sicer dobil ceno bakrenega omrežja z modeliranjem prekrivnega omrežja NGA, kadar dve omrežji (bakreno in optično, FttH ali FttC) do neke mere souporabljata isto gradbeno infrastrukturo.
- Izvajanje metodologije za izračun stroškov**
38. NRO bi morali pri določanju stroškovno naravnanih cen dostopa upoštevati načelo regulativne preglednosti in predvidljivosti ter potrebo po zagotavljanju stabilnosti brez večjih nihanj, tako pri razvoju v točkah 30 do 37 priporočene metodologije za izračun stroškov („priporočena metodologija za izračun stroškov“), kakor pri njenem izvajanju, ko je končana, ali pri uporabi metodologije v skladu s točko 40.
39. NRO bi morali poskrbeti, da je priporočena metodologija za izračun stroškov izvedena najpozneje do 31. decembra 2016, razen NRO, ki izpolnjujejo pogoje iz točke 40.
40. Pri nalaganju stroškovno naravnanih cen dostopa lahko NRO po 31. decembru 2016 še naprej uporabljajo metodologijo za izračun stroškov, ki jo uporabljajo v času začetka veljavnosti tega priporočila, če dosega cilje priporočene metodologije za izračun stroškov iz uvodnih izjav 25 do 28 in izpolnjuje naslednja merila: (i) če ne modelira omrežja NGA, bi morala odražati postopni prehod z bakrenega omrežja na omrežje NGA; (ii) uporabljati bi morala metodo za vrednotenje sredstev, ki upošteva, da nekatera gradbena infrastrukturalna sredstva v konkurenčnem procesu ne bodo ponovljena; (iii) metodologiji bi bilo treba priložiti dokumentirane projekcije cen bakrenih omrežij, ki kažejo, da ne bodo bistveno nihale in bodo zato stabilne v dolgoročnem obdobju in da alternativna metodologija izpolnjuje njihov cilj regulativne preglednosti in predvidljivosti ter potrebo po zagotavljanju stabilnosti cen, in (iv) zahtevati bi smela le minimalne spremembe metodologije za izračun stroškov, ki je v navedeni državi članici že na voljo, da izpolni prva tri merila.
41. Komisija pričakuje, da bo v smislu ugotovljenih cen dostopa v državah članicah in ob upoštevanju možnosti za omejene spremembe lokalnih stroškov uporaba ključnih elementov priporočene metodologije za izračun stroškov, tj. metodologije, ki temelji na sodobnem in učinkovitem omrežju, odraža potrebo po stabilnih in predvidljivih veleprodajnih cenah dostopa do bakrenega omrežja v daljšem času ter primerno in dosledno obravnava padajoči obseg, in metodologije, ki se uporablja v skladu s točko 40, verjetno privedla do stabilnih cen za dostop do bakrenega omrežja in da se bo povprečna cena mesečnega najema popolnoma razvezanega dostopa do krajevne bakrene zanke v Uniji gibala v cenovnem območju med 8 EUR in 10 EUR (brez vseh davkov) v cenah leta 2012 (cenovno območje).
42. Posledica zgornjega je, da bodo NRO v državah članicah, v katerih se v času začetka veljavnosti tega priporočila cene mesečnega najema popolnoma razvezanega dostopa do krajevne bakrene zanke gibljejo v cenovnem območju, ki je prilagojeno v skladu s povprečnim (letnim) indeksom cen na drobno v Uniji, lahko do 31. decembra 2016 še naprej uporabljali metodologijo za izračun stroškov, ki jo uporabljajo v času začetka veljavnosti tega priporočila. To ne posega v možnost, da NRO, ki izpolnjujejo pogoje iz točke 40, še naprej uporabljajo takšno metodologijo tudi

po izteku tega roka. NRO morajo upoštevati cilje regulativne preglednosti in predvidljivosti ter potrebe po zagotavljanju stabilnosti cen brez večjih nihanj.

regulativno predvidljivost z zagotavljanjem stabilnih cen dostopa v vsaj dveh ustreznih obdobjih pregleda, če ohranijo obveznost nadzora cen skozi celotno obdobje.

43. Razen v primerih, ki so vključeni v točko 40, bi morali NRO v državah članicah, v katerih se v času začetka veljavnosti tega priporočila cene mesečnega najema popolnoma razvezanega dostopa do krajevne bakrene zanke ne gibljejo v cenovnem območju, čim prej izračunati stroške in iz njih izhajajoče cene dostopa na podlagi priporočene metodologije za izračun stroškov ter prijaviti ustrezeni osnutek ukrepa v skladu s posvetovalnim postopkom iz člena 7 Direktive 2002/21/ES pravočasno, da zagotovijo celovito izvajanje priporočene metodologije za izračun stroškov do 31. decembra 2016, ob upoštevanju možne potrebe po postopnem prilagajanju cen, zlasti v državah članicah, v katerih cene zdaj niso stroškovno naravnane. V časovnem načrtu za obvestilo bi bilo treba upoštevati, da bi moral NRO v primeru velike razlike med regulirano ceno, ki velja v času začetka veljavnosti tega priporočila, in ceno, ki jo oblikuje na podlagi uporabe priporočene metodologije za izračun stroškov, uvesti cene dostopa, ki postopoma zagotavljajo doseganje cen, ki izhajajo iz uporabe priporočene metodologije za izračun stroškov, najpozneje do 31. decembra 2016, ob upoštevanju vpliva, ki ga lahko ima nenadna prilagoditev cen na konkurenco. Da bi se izognili dvomu, to priporočilo ne zahteva od NRO, naj uvede cene dostopa v cenovnem območju, kadar uporablja priporočeno metodologijo za izračun stroškov ali metodologijo, ki se uporablja v skladu s točko 40

44. NRO, ki nameravajo uporabljati točko 40, bi morali o osnutkih ustreznih ukrepov v skladu s postopkom posvetovanja iz člena 7 Direktive 2002/21/ES čim prej obvestiti Komisijo, in sicer pravočasno, da Komisija pregleda njihovo skladnost z regulativnim okvirom in zlasti s tem priporočilom in da zagotovi pravočasno izvajanje.

45. V izjemnih razmerah, kadar NRO zlasti zaradi omejenih sredstev ne more dokončati priporočene metodologije za izračun stroškov do 31. decembra 2016, bi moral določiti začasne cene dostopa na podlagi primerjave, ki upošteva le povprečje cen dostopa, ki so jih določili NRO v primerljivih državah (z vidika vhodnih stroškov) in v skladu s pogoji tega priporočila. BEREC in njegove ustrezne delovne skupine bi morali v sodelovanju s Komisijo pomagati takšnim NRO pri čimprejšnjem izvajanju priporočene metodologije za izračun stroškov, da premaga ta omejena sredstva in zlasti stroške izvajanja priporočene metodologije za izračun stroškov.

46. Ko NRO zaključijo priporočeno metodologijo za izračun stroškov, bi morali poskrbeti za njeno ohranjanje ob uporabi člena 8(5)(a) Direktive 2002/21/ES, da bi izboljšali

47. Pri izvajanju priporočene metodologije za izračun stroškov ali alternativnih metodologij za izračun stroškov, ki so skladne s točkama 40 in 44, in če NRO ohranja skladnost metodologije s točko 46, bi moral NRO pri izvajanju novega pregleda, praviloma po treh letih, le posodobiti podatke, ki se vnašajo v metodologijo za izračun stroškov. Če so tržne razmere ostale stabilne, bi moral NRO pri posodabljanju modela praviloma le prilagoditi takšne podatke v skladu z dejanskim razvojem posameznih vhodnih cen, v vsakem primeru pa bi moral skozi čas zagotoviti popolno pokrivanje stroškov, ki so nastali za opravljanje reguliranih veleprodajnih storitev dostopa. NRO bi morali objaviti posodobljeni rezultat metodologije za izračun stroškov in dobljene cene dostopa v ustreznem obdobju treh let.

NEUVEDBA REGULIRANIH VELEPRODAJNIH CEN DOSTOPA DO OMREŽIJ

48. NRO bi se moral odločiti, da ne bo uvedel ali ohranjal reguliranih veleprodajnih cen dostopa za aktivne veleprodajne vložke omrežja NGA, razen vložkov iz točke 49 v skladu s členom 13 Direktive 2002/19/ES, kadar – v istem ukrepu – operaterju s pomembno tržno močjo nalaga obveznosti nediskriminacije za pasivne in aktivne veleprodajne vložke omrežja NGA v skladu s členom 10 Direktive 2002/19/ES, ki so skladne z:

(a) EoI na podlagi postopka iz točke 51;

(b) obveznostmi, povezanimi s tehnično ponovljivostjo pod pogoji iz točk 11 do 18, kadar se EoI še ne izvaja v celoti, in

(c) obveznostmi, povezanimi s preskusom gospodarske ponovljivosti, priporočenim v točki 56;

pod pogojem, da dejansko uveljavljanje nadrejenih pasivnih veleprodajnih vložkov omrežja ali nefizičnih ali virtualnih veleprodajnih vložkov, ki nudijo enakovredne funkcije, ali prisotnost alternativne infrastrukture lahko povzroči dokazljivo oviro za maloprodajno ceno.

49. NRO bi se moral odločiti, da ne bo uvedel ali ohranjal reguliranih veleprodajnih cen dostopa za pasivne veleprodajne vložke omrežja NGA ali nefizične oziroma virtualne veleprodajne vložke, ki nudijo enakovredne funkcije, v skladu s členom 13 Direktive 2002/19/ES, kadar v istem ukrepu operaterju s pomembno tržno močjo nalaga obveznosti nediskriminacije za pasivne veleprodajne vložke omrežja NGA ali nefizične oziroma virtualne veleprodajne vložke, ki nudijo enakovredne funkcije, v skladu s členom 10 Direktive 2002/19/ES, ki so skladne z:
- (a) EoI na podlagi postopka iz točke 51;
 - (b) obveznostmi, povezanimi s tehnično ponovljivostjo pod pogoji iz točk 11 do 18, kadar se EoI še ne izvaja v celoti, in
 - (c) obveznostmi, povezanimi s preskusom gospodarske ponovljivosti, priporočenim v točki 56;
- pod pogojem, da:
- (d) NRO lahko prikaže, da proizvod dostopa do starejšega omrežja, ki ga nudi operater s pomembno tržno močjo in zanj velja obveznost nadzora stroškovno naravnanih cen v skladu z metodologijo za izračun stroškov iz točk 30 do 37 ali 40, pomeni bakreno sidro, in tako uveljavlja dokazljivo oviro za maloprodajno ceno, ali
 - (e) NRO lahko prikaže, da operaterji, ki opravljajo maloprodajne storitve prek ene ali več alternativnih infrastrukture, ki jih ne nadzoruje operater s pomembno tržno močjo, lahko uveljavijo dokazljivo oviro za maloprodajno ceno. Za ta pogoj bi bilo treba „nadzor“ razlagati v skladu z načeli konkurenčnega prava.
50. Na geografskih trgih, na katerih so pogoji iz točk 48 in 49 izpolnjeni samo na nekaterih območjih takšnih trgov, bi morali NRO pripraviti različne ukrepe ter ohraniti ali uvesti obveznosti nadzora cen v skladu s členom 13 Direktive 2002/19/ES le na tistih območjih, na katerih takšni pogoji niso izpolnjeni. NRO bi morali izvajati priporočeno metodologijo za izračun stroškov tako, da uvedba različnih ukrepov znotraj določenega geografskega trga ne vpliva na rezultat.
51. Šteje se, da NRO uvede EoI v skladu s točko 48(a) in točko 49(a), kadar vključi ta ukrep, o katerem se je posvetoval v skladu s členom 7 Direktive 2002/21/ES, v isti končni skladu s členom 7 Direktive 2002/21/ES, v isti končni ukrep, v katerem se odloči, da ne bo uvedel ali ohranil reguliranih veleprodajnih cen dostopa za veleprodajne vložke omrežja NGA. Ukrep vključuje podrobnosti in časovni načrt za izvajanje EoI („načrt“). Načrt vključuje posebne mejnike s časovnim načrtom za izvajanje vsakega mejnika. Prvi mejniki bi morali vključevati vsaj obveznosti glede zagotavljanja tehnične ponovljivosti in zagotoviti uvedbo najustreznejših ključnih kazalnikov uspešnosti, dogovorov o ravni storitev in jamstev za raven storitev, potrebnih za opravljanje ključnih reguliranih veleprodajnih storitev, čim prej, najpozneje pa šest mesecev od uvedbe obveznosti EoI.
52. NRO ne bi smeli uvesti reguliranih veleprodajnih cen dostopa za noben regulirani veleprodajni vložek omrežja NGA na istem trgu, na katerem so izpolnjeni pogoji iz točk 48 in 49, ne glede na to, ali je obveznost EoI naložena za celotni sklop vložkov na tem trgu ali se uporablja le za tiste ravni navedenega trga, ki so po mnenju NRO sorazmerne.
53. Odločitev NRO, da ne uvede ali ohrani reguliranih veleprodajnih cen dostopa, se ne bi smela uporabljati za dostop do gradbene infrastrukture, ki je del trga proizvoda ali uvedena kot pomožni ukrep.
54. Kadar se je NRO odločil za odpravo predhodno uvedenih reguliranih veleprodajnih cen dostopa na podlagi dogovorjenega načrta EoI in operater s pomembno tržno močjo ne zagotovi izvedbe dogovorjenih mejnikov, bi moral NRO razmisliti o ponovni uvedbi reguliranih veleprodajnih cen dostopa v skladu z metodologijo iz tega priporočila in načeli iz Direktive 2002/19/ES ali uporabiti svoja pooblastila za uvedbo kazni v skladu z regulativnim okvirom.
55. NRO bi morali odločitev glede neuvedbe ali ohranitve reguliranih veleprodajnih cen dostopa dopolniti z ukrepi, s katerimi se spremljajo razvoj okolja za naložbe v širokopasovna omrežja NGA in konkurenčni pogoji, in sicer tako, da operaterje zaprosijo, naj jim redno zagotavljajo najnovejše informacije o naložbenih načrtih in načrtih uvajanja omrežij NGA, ki bi jih NRO morali, kadar je to zakonsko možno, uporabljati skupaj z namensko mrežo strokovnjakov med Komisijo in BEREC iz uvodne izjave 69.
56. Šteje se, da NRO uvede obveznosti gospodarske ponovljivosti iz točke 48(c) in točke 49(c), kadar vključi elemente iz točk (a), (b) in (c), o katerih se je posvetoval v skladu s členom 7 Direktive 2002/21/ES, v isti končni ukrep, v

katerem se odloči, da ne bo uvedel ali ohranil reguliranih veleprodajnih cen dostopa za veleprodajne vložke omrežja NGA:

(a) Podrobnosti o predhodnem preskusu gospodarske ponovljivosti, ki ga bo uporabil NRO in ki bi moral navesti vsaj naslednje parametre v skladu s smernicami iz Priloge II v nadaljevanju:

(i) ustrezne prodajne stroške, ki so bili upoštevani;

(ii) ustrezen stroškovni standard;

(iii) ustrezne upoštevane regulirane veleprodajne vložke in ustrezne referenčne cene;

(iv) ustrezne maloprodajne proizvode in

(v) ustrezno obdobje za opravljanje preskusa.

(b) Postopek, ki ga bo NRO upošteval pri izvedbi predhodnega preskusa gospodarske ponovljivosti, določa, da lahko NRO na lastno pobudo ali na zahtevo tretjih oseb kadar koli začne takšen postopek, vendar najpozneje tri mesece po uvedbi ustreznega maloprodajnega proizvoda, in ga zaključi v najkrajšem možnem času, vsekakor pa v štirih mesecih od začetka postopka. Postopek mora jasno navesti, da se predhodni preskus gospodarske ponovljivosti, ki ga opravijo NRO v okviru točke 48(c) in točke 49(c), razlikuje od preskusov cenovnih škarij in ne posega v te preskuse, ki se lahko opravijo naknadno v skladu s konkurenčnim pravom.

(c) Ukrep, ki ga sprejme, kadar preskus ni uspel, z uporabo orodij za izvrševanje, določenih v regulativnem okviru za zagotavljanje skladnosti, vključno z zahtevo, da operater s pomembno tržno močjo, če je potrebno, obravnava vprašanje gospodarske ponovljivosti v skladu s smernicami NRO in na podlagi rezultatov opravljenega predhodnega preskusa gospodarske ponovljivosti. Kadar NRO meni, da bi maloprodajna ponudba, ki ni gospodarsko ponovljiva, povzročila znatno škodo konkurenci, bi moral uporabiti svoja pooblastila v skladu s členom 10 Direktive 2002/20/ES in od operaterja s pomembno tržno močjo zahtevati prekinitve ali odložitev zagotavljanja ustrezne maloprodajne ponudbe, katere skladnost z zahtevo glede gospodarske ponovljivosti ni rešena.

57. Ko je bil ukrep sprejet, bi moral NRO na svojem spletišču objaviti načrt in podrobnosti o predhodnem preskusu gospodarske ponovljivosti kot del končnega ukrepa. NRO bi moral razmisliti o uporabi orodij za izvrševanje, določenih v regulativnem okviru, za zagotavljanje skladnosti z vsemi vidiki naloženih ukrepov.

58. Pogoji iz točk 48 do 57 se ne bi smeli šteti za edine pogoje, pod katerimi se lahko NRO odločijo, da reguliranih cen za dostop za veleprodajne učinke NGA ne bodo uvedli. Glede na dokaz dejanske enakosti dostopa in na konkurenčne pogoje, zlasti učinkovito konkurenco, ki temelji na infrastrukturi, lahko obstajajo dodatni scenariji, v katerih uvedba reguliranih veleprodajnih cen dostopa v skladu z regulativnim okvirom ni utemeljena.

KONČNE DOLOČBE

59. To priporočilo ne posega v opredelitve trgov, rezultate tržnih analiz in regulativne obveznosti, ki so jih sprejeli nacionalni regulativni organi v skladu s členom 15(3) in členom 16 Direktive 2002/21/ES pred začetkom veljavnosti tega priporočila.

60. To priporočilo predvideva prehodno obdobje do 31. decembra 2016 za izvajanje priporočene metodologije za izračun stroškov v skladu s točkami 30 do 37. Zato se šteje, da bodo njegovi učinki nastajali postopoma in skozi daljše časovno obdobje. Učinek na naložbe, konkurenco in maloprodajne cene bosta skrbno spremljala BEREK in Komisija, tudi na podlagi informacij, ki jih zagotovijo NRO na podlagi točke 55. To priporočilo bo pregledano, ko bo možno njegov učinek v celoti oceniti, kar predvidoma ne bo prej kot sedem let po njegovi uvedbi. Komisija se lahko glede na razvoj trga odloči, da pregled opravi prej.

To priporočilo je naslovljeno na države članice.

V Bruslju, 11. septembra 2013

Za Komisijo
Neelie KROES
Podpredsednica

*PRILOGA I***Opredelitev časa, potrebnega za pripravo in zagotavljanje informacij**

Pri ocenjevanju razumnega trajanja potrebnega časa za pripravo bi morali NRO upoštevati naslednje dejavnike:

1. ali je proizvod nov ali gre za posodobitev obstoječega proizvoda;
 2. čas, ki je potreben za posvetovanje in dogovor o veleprodajnih procesih za opravljanje ustreznih storitev;
 3. čas, ki je potreben za pripravo referenčne ponudbe in podpis pogodb;
 4. čas, ki je potreben za spremembo ali posodobitev ustreznih sistemov IT;
 5. čas, ki je potreben za trženje nove maloprodajne ponudbe.
-

PRILOGA II

Parametri za predhodni preskus gospodarske ponovljivosti

Kadar so obveznosti EoI že izvedene ali se izvajajo v skladu s točko 51 in kadar je tehnična ponovljivost zagotovljena, se s predhodnim preskusom gospodarske ponovljivosti iz točke 56 oceni, ali marža med maloprodajno ceno ustreznih maloprodajnih proizvodov in ceno ustreznih reguliranih veleprodajnih vložkov za dostop do omrežja NGA pokrije povečane prodajne stroške in razumen odstotek skupnih stroškov. Pri določanju parametrov za predhodni preskus ponovljivosti bi moral NRO poskrbeti, da ne postavi operaterja s pomembno tržno močjo v slabši položaj glede delitve tveganja, povezanega z naložbami, v primerjavi s tistimi, ki želijo dostop.

Parametri iz točke 56(a) so:

(i) Ustrezni prodajni stroški

Prodajni stroški se ocenijo na podlagi stroškov lastnih podrejenih podjetij operaterja s pomembno tržno močjo (preskus EEO). NRO bi morali uporabiti revidirane prodajne stroške operaterja s pomembno tržno močjo, če so dovolj razdruženi. V primeru neučinkovitega vstopa na trg ali širitve na trg v preteklosti (kot na primer kažejo ugotovitve obnašanja v preteklosti) ali kadar zelo majhen obseg linij in njihova zelo omejena geografska dosegljivost v primerjavi z omrežjem NGA operaterja s pomembno tržno močjo kaže, da objektivni gospodarski pogoji ne podpirajo alternativnih operaterjev pri pridobivanju obsega, lahko NRO prilagodi obseg prodajnih stroškov operaterja s pomembno tržno močjo, da zagotovi realne možnosti za gospodarsko ponovljivost. V takšnih primerih razumno učinkovit obseg, ki ga opredeli NRO, ne bi smel presegati obsega za tržno strukturo z zadostnim številom operaterjev, ki izpolnjujejo pogoje za zagotavljanje učinkovite konkurence, pri čemer je treba upoštevati tudi konkurenco drugih platform.

(ii) Ustrezen stroškovni standard

Pravilni standard so povečani stroški za opravljanje ustreznih prodajnih storitev. Za oceno takšnih povečanih stroškov (vključno s fiksnimi stroški) bi bilo treba uporabljati model LRIC + in dodati pribitek za skupne stroške, povezane s prodajnimi dejavnostmi.

(iii) Ustrezni regulirani veleprodajni vložki in ustrezne referenčne cene

NRO bi morali opredeliti najpomembnejše regulirane vložke, ki jih uporabljajo ali jih bodo predvidoma uporabljali tisti, ki želijo imeti dostop, na veleprodajnem omrežnem sloju omrežja NGA in ki verjetno prevladujejo v obdobju pregleda trga z vidika načrtov uvajanja operaterja s pomembno tržno močjo, izbrane topologije omrežja in uveljavljanja veleprodajnih ponudb.

Takšen vložek lahko vključuje aktivni vložek, pasivni vložek ali nefizični oziroma virtualni vložek, ki nudi funkcije, enakovredne pasivnemu vložku.

NRO bi morali opraviti predhodni preskus gospodarske ponovljivosti, da bi ocenili maržo, zaslužno med maloprodajnim proizvodom oziroma maloprodajnimi proizvodi iz točke (iv) v nadaljevanju in najpomembnejšim reguliranim vložkom, opredeljenim na izbranem omrežnem sloju omrežja NGA.

Poleg tega, kadar je to utemeljeno, zlasti kadar je maloprodajni proizvod iz točke (iv) uveden na podlagi vložka, ki je drugačen od prej opredeljenega vložka, ali kadar obstaja veliko povpraševanje po dostopu na novem omrežnem sloju omrežja NGA, bi morali NRO oceniti tudi maržo, zaslužno med maloprodajnim proizvodom in novim reguliranim veleprodajnim vložkom na omrežju NGA.

Če so značilnosti omrežja operaterja s pomembno tržno močjo in povpraševanje po veleprodajni ponudbi na ozemlju države članice zelo različni, bi moral NRO oceniti izvedljivost razlikovanja najpomembnejšega reguliranega veleprodajnega omrežnega sloja na omrežju NGA glede na geografsko območje in ustrezno prilagoditi preskus.

Pri opredeljevanju ustrezne referenčne veleprodajne cene bi morali NRO upoštevati ceno dostopa, ki jo operater s pomembno tržno močjo dejansko zaračunava tretjim strankam, ki želijo imeti dostop, za ustreznimi regulirani veleprodajni vložek. Te veleprodajne cene dostopa bi morale biti enake cenam, ki jih operater s pomembno tržno močjo zaračunava svoji maloprodajni enoti. Da bi NRO v nacionalnih razmerah zagotovili pravilno ravnotežje med spodbudami za učinkovite in prožne strategije za oblikovanje cen na veleprodajni ravni in hkrati zagotovili dovolj visoko maržo za tiste, ki želijo imeti dostop, da bi ohranili trajnostno konkurenco, bi morali ustrezno upoštevati obstoj količinskih popustov in/ali dolgoročnih sporazumov o oblikovanju cen dostopa med operaterjem s pomembno tržno močjo in tistimi, ki želijo imeti dostop.

(iv) Ustrezni maloprodajni proizvodi

NRO bi morali oceniti najpomembnejše maloprodajne proizvode, vključno s širokopasovnimi storitvami („vodilne proizvode“), ki jih nudi operater s pomembno tržno močjo na podlagi opredeljenega sloja veleprodajnega dostopa na omrežju NGA. NRO bi morali opredeliti vodilne proizvode na podlagi svojih sedanjih opazovanj trga in predvidevanj za prihodnost, pri čemer bi morali upoštevati predvsem njihov pomen za sedanjo in prihodnjo konkurenco. To bi moralo vključevati oceno maloprodajnih tržnih deležev z vidika količine in vrednosti proizvodov, ki temeljijo na reguliranih veleprodajnih vložkih omrežja NGA, in izdatkih za oglaševanje, kadar so na voljo. Vodilni proizvodi se

lahko nudijo v svežnju. NRO bi morali oceniti inovativne različice takšnih svežnjev, če lahko zamenjajo vodilni proizvod. NRO bi morali upoštevati tudi, ali je določen maloprodajni proizvod, ki morda ni med najpomembnejšimi maloprodajnimi proizvodi operaterja s pomembno tržno močjo, posebno privlačen za alternativne operaterje, ki so lahko usmerjeni na določeno nišo ali maloprodajne proizvode nižje kakovosti. NRO se lahko odločijo vključiti takšen proizvod med vodilne proizvode.

(v) Ustrezno obdobje

NRO bi morali oceniti dobičkonosnost vodilnih proizvodov na podlagi dinamične analize za več obdobj, kot je na primer pristop diskontiranega denarnega toka (pristop DCF). NRO bi morali opredeliti primerno referenčno obdobje, v katerem se oceni, ali marža med maloprodajno ceno vodilnega proizvoda in ceno ustreznega veleprodajnega vložka na omrežju NGA omogoča pokrivanje prodajnih stroškov (vključno s primernim odstotkom skupnih stroškov), izračunanih na podlagi točk (i) in (ii) zgoraj.

Ustrezno obdobje za ta predhodni preskus gospodarske ponovljivosti bi bilo treba določiti v skladu z ocenjeno povprečno življenjsko dobo odjemalca. Takšna povprečna življenjska doba odjemalca bi bila obdobje, v katerem odjemalec prispeva k pokrivanju (a) prodajnih stroškov, ki se preračunajo na letno raven v skladu z metodo amortizacije, primerno za zadevno sredstvo, in ekonomske življenjske dobe ustreznega sredstva, ki je potrebna za maloprodajne dejavnosti (vključno s stroški omrežja, ki niso vključeni v veleprodajno storitev dostopa do omrežja NGA), ter (b) drugih prodajnih stroškov, ki se običajno ne preračunavajo na letno raven (značilni so stroški pridobivanja naročnikov) in ki nastanejo pri operaterju zaradi pridobivanja odjemalcev ter jih operater želi pokriti v povprečni življenjski dobi odjemalca.

Pri ocenjevanju povprečne življenjske dobe odjemalca bi morali NRO ustrezno upoštevati različne lastnosti ter konkurenčne pogoje opravljanja storitev prek omrežij NGA v primerjavi s starejšim bakrenim omrežjem, kadar imajo uporabniki omrežij NGA zaradi njih lahko drugačno povprečno življenjsko dobo odjemalca kot uporabniki bakrenega omrežja.

Smernice za predhodni preskus gospodarske ponovljivosti iz točke 56 in te priloge so omejene na namene tega priporočila, ki je povezano z uporabo členov 15 in 16 Direktive 2002/21/ES, skupaj s členoma 10 in 13 Direktive 2002/19/ES, zato se uporablja v drugačnih pogojih kot predhodni preskusi cenovnih škarij, ki se uporabljajo za regulirane veleprodajne cene dostopa, in v ničemer ne posega v konkurenčna pravila, ki jih uporabljajo Komisija in/ali pristojni nacionalni organi, ter razlago pravil, ki jo zagotavljata Splošno sodišče in Sodišče Evropske unije. Te smernice tudi ne posegajo v noben ukrep, ki ga lahko Komisija sprejme, in nobene smernice, ki jih lahko Komisija izda glede uporabe konkurenčnega prava v Uniji.
